Aleksi Kaukiainen

KONE Oyj tilinpäätösanalyysi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marraskuu 2022

Tiivistelmä

Tekijä(t):	Aleksi Kaukiainen
Otsikko:	KONE Oyj:n tilinpäätösanalyysi ja toimialavertailu
Sivumäärä:	42 sivua + 1 liite
Aika:	Marraskuu 2022
Tutkinto:	Tradenomi
Tutkinto-ohjelma:	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto:	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja(t):	Lehtori Tero Hujala

Opinnäytetyössä oli tarkoitus ottaa selvää KONE Oyj:n taloudellisesta tilanteesta. Taloudellisen tilanteen tutkiminen tapahtui laatimalla tilinpäätösanalyysi, jossa yrityksen toimintaa tutkittiin käyttämällä erilaisia yrityksen toimintaa mittaavia tunnuslukuja ja analysoimalla niitä. Tunnuslukujen tutkimisen ohessa tehtiin toimialavertailua, jossa KONE Oyj:n tunnuslukuja vertailtiin muihin samalla toimialalla kilpaileviin yrityksiin ja niiden tunnuslukuihin. Tämän vertailun avulla yritettiin samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia yritysten taloustrendien välillä.

KONE Oyj on suomalainen pörssilistattu osakeyhtiö, joka on toiminut vuodesta 1910 lähtien. Yhtiön pääasiallinen toimiala on metalliteollisuus ja tarkennettuna erilaiset hissit, liukuportaat sekä liukuovet. Yhtiö toimii kansainvälisesti koko maapallolla yli kuudessakymmenessä eri maassa ja sen toiminta on jatkuvassa kasvussa.

Tilinpäätösanalyysi laadittiin viimeisen kolmen tilikauden (2019–2021) tilinpäätösten perusteella. Analyysi sisältää laskelmia yhtiön tunnusluvuista. Nämä tunnusluvut esittävät mihin suuntaan yhtiön maksuvalmius, vakavaraisuus sekä kannattavuus ovat edenneet viime vuosina.

Avainsanat: tilinpäätösanalyysi, toimialavertailu, laskentatoimi, tilinpäätös, maksuvalmius, vakavaraisuus, kannattavuus.

Abstract

Author(s):	Aleksi Kaukiainen
Title:	Financial statement of KONE Oyj
Number of Pages:	42 pages + 1 appendice
Date:	November 2022
Degree:	Bachelor of Business Administration
Degree Programme:	Economics and Business Administration
Specialisation option:	Accounting and Finance
Instructor(s):	Tero Hujala, Senior Lecturer

This thesis aimed to get a clear view of KONE Oyj's financial situation. The financial situation was examined by preparing a financial statement analysis. In this analysis, the company's operations and situation were analyzed by using different indicators. KONE Oyj's financial indicators have been compared to other companies competing in the same industry and their key figures. With the help of the comparison, similarities and differences between the economic trends of the companies were investigated.

As a company, KONE Oyj is a publicly traded Finnish limited liability company operating since 1910. The company's specializes in elevators, escalators and sliding doors. The company operates internationally in more than six dozen different countries, and its operations are constantly growing.

The financial statement analysis was prepared based on the financial statements of the last three financial periods (2019–2021). The analysis includes calculations of the company's key figures, which show how the company's liquidity, solvency and profitability have progressed in the last five years.

Keywords: financial statement analysis, industry comparison, accounting, financial statements, liquidity, solvency.

Sisällys

1 Johdanto 1

2 Kirjanpito 2

3 Tilinpäätös 3

3.1 Tuloslaskelma kertoo tuloksesta 3
3.2 Tase 4
3.2.1 Vastattavaa 5
3.2.2 Vastaavaa 5
3.3 Liitetiedot tilinpäätöksessä 6
3.4 Toimintakertomus 6
3.5 Rahoituslaskelma 7

4 Tilinpäätöksen analysoiminen 7

4.1 Tilinpäätösanalyysin merkitys 7
4.2 Tilinpäätösanalyysin vaiheet 8
4.3 Tilinpäätöksen oikaiseminen 10

5 Tunnusluvut 12

5.1 Kannattavuuden tunnusluvut 12
5.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut 17
5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut 20

6 KONE OYJ tilinpäätösanalyysi 22

6.1 Tilinpäätöksen oikaisut 23
6.2 Rahoituslaskelma ja tuloslaskelma 23
6.3 Kannattavuuden tunnusluvut 28
6.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut 32
6.5 Maksuvalmiuden tunnusluvut 35

7 Päätäntö 38

Lähteet 41

Liitteet

Liite 1. KONE Oyj tulos- ja rahoituslaskelmat vuosilta 2019–2021

1 Johdanto

Kaikilla yrityksillä on sidosryhmiä. Nämä sidosryhmät voivat olla esimerkiksi rahoittajia, tavarantoimittajia, asiakkaita tai yhteistyökumppaneita. Jokaisen sidosryhmän merkitys yritykselle voi olla suuri ja yritys voi toiminnallaan vaikuttaa näihin sidosryhmiin. Tämän takia on tärkeää, että sidosryhmät saavat tarpeeksi tietoa yritysten toiminnasta. Toimintaa voidaan seurata tilikauden voittojen pohjalta, osakkeiden hintojen avulla tai vaikka pelkän liikevaihdon perusteella. Näistä mikään ei kuitenkaan ole monien sidosryhmien mielestä tarpeeksi kattava seurantamalli, vaan monet sidosryhmät tarvitsevat syvempää ymmärrystä siitä, miten yrityksellä menee. Tällöin voidaan laatia esimerkiksi tilinpäätösanalyysi ja mahdollisesti sen lisäksi myös toimialavertailu.

Tämän opinnäytetyön aiheena on laatia KONE Oyj:stä tilinpäätösanalyysi. Opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää, minkälainen KONE Oyj:n taloudellinen tilanne on, minkälaisissa suuntaviivoissa yhtiön liiketoiminta on viime vuosina edennyt ja miltä yhtiön tulevaisuus vaikuttaa.

Opinnäytetyö on jaettu kolmeen osioon. Ensimmäisessä osiossa käsitellään työhön vaadittavaa teoriaa, joka pohjautuu pääasiallisesti tilinpäätöksiin, tunnuslukujen käsittelemiseen, tilinpäätösanalyysiin, toimialavertailuun ja yleiseen kirjanpitoon. Tämän osion jälkeen siirrytään tarkastelemaan KONE Oyj:n tilinpäätöstä ja siitä laadittua tilinpäätösanalyysiä. KONE Oyj:n tilinpäätösanalyysi sisältää myös toimialavertailua. Tilinpäätösanalyysissä vertaillaan yhtiön tunnuslukuja muihin alalla kilpaileviin yrityksiin sekä koko toimialan tunnuslukujen arvoihin. Vertailukelpoisiksi kilpailijoiksi KONE Oyj:lle valittiin tähän työhön OTIS Group ja Schindler Holding.

Viimeisen osion eli työnpäätäntöluvun tarkoituksena on analysoida KONE Oyj:n tulevaisuuden suuntaviivoja. Luvussa käydään läpi, minkälaisessa taloudellisessa tilanteessa yhtiö on. Päätäntö luku sisältää myös pohdintaa yhtiön

tulevaisuudesta sekä maailmantilanteiden vaikutuksesta yhtiön tulevaisuuteen ja talouteen.

2 Kirjanpito

Jokainen suomalainen yritys joutuu pitämään kirjaa liiketoiminnastaan. Näistä kirjanpidollisista toimista on laadittu Suomen lakiin säädäntö, joka koostuu kirjanpitolaista (1336/1997) ja kirjanpitoasetuksesta (1339/1997). Kirjanpitolaissa on määritelty, että kirjanpitovelvollisuus koskee oikeushenkilöiksi tai luonnollisiksi henkilöiksi luokiteltuja liike- tai ammattitoimintaa suorittavia individuaaleja. Kirjanpitolaissa määritellään myös, miten kirjanpitoa tulee suorittaa. Kirjanpitoasetus sisältää vuorostaan paljon tarkempia asioita, kuten esimerkiksi miten lainmukainen tuloslaskelma tai rahoituslaskelma laaditaan. Näiden lisäksi asetus sisältää tietoja tase-erittelyistä sekä siitä, minkälaisia yrityksiä asetus koskee. (Tomperi 2021, 11; KPL 3 luku 1§.)

Jokaisella yrityksellä on erilaisia maksusiirtoja riippuen yrityksen toimialasta. Jotta kaikista yrityksen vastaanottamista ja ulos lähtevistä rahasiirroista pysytään kärryillä, tulee niistä pitää kirjaa. Tämä kirjanpitäminen tapahtuu niin, että esimerkiksi yrityksen ostaessa jotakin, yritys saa tositteen ostosta. Näiden tositteiden perusteella kirjanpitäjät tekevät tarvittavat merkinnät yrityksen kirjanpitoon. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 19.)

Kirjanpidosta on monenlaista hyötyä. Yritykset pystyvät esimerkiksi seuraamaan omaa liiketoimintaansa kirjanpidon avulla. Kirjanpito mahdollistaa erilaisten kassavirtojen ennustamisen, yrityksen toiminnan budjetoinnin ja monien erilaisten taloudellisten analyysien tekemisen. Voidaankin siis todeta, että kirjanpidosta hyötyy eniten itse yritys. Kirjanpitotietoja käytetään jatkuvasti, mutta tärkeimmät raportit, jotka laaditaan kirjanpitotietojen pohjalta, ovat tilinpäätökset. (Jormakka & Koivusalo & Lappalainen & Niskanen 2021, 11–13.)

3 Tilinpäätös

3.1 Tuloslaskelma kertoo tuloksesta

Tuloslaskelman tehtävä on selvittää yrityksen toiminnan tulos tietyllä aikavälillä. Tuloslaskelman perusperiaate on se, että yrityksen liiketoimintakulut vähennetään liikevaihdosta. Täten saadaan selville, tekikö yritys liikevoittoa vai jäikö se tappiolle tutkittavalla aikavälillä. Mikäli yritys onnistui tekemään voittoa, voidaan saadulla voitolla jatkaa yrityksen toiminnan kehittämistä investoimalla yrityksen toimintaan tai mahdollisesti jakaa se osinkoina yrityksen omistajille. (Niskavaara 2017, 50.)

Kirjanpitoasetuksessa (1339/1997) on tarkasti määritelty tuloslaskelman sisältö. Lainsäädännön mukaan on kaksi vaihtoehtoa, miten tuloslaskelma voidaan laatia. Nämä kaksi ovat kululajikohtaiset ja toimintokohtaiset tuloslaskelmat. Lainsäädännössä on myös luokiteltu yrityksiä eri luokkiin, jotka määräävät minkälaisen tuloslaskelman yritys laatii. Jos lainsäädännössä ei ole rajattu yritystä tiettyyn yritysluokkaan, yritys saa itse päättää, kumpaa mallia noudattaa. (KPL 3 luku 1–2§.)

Kululajikohtaisessa tuloslaskelmassa liikevaihdosta vähennetään eri kuluerät kustannustyyppien mukaisesti. Kulueriä lähdetään käsittelemään niin, että vähennetään järjestyksessä hankinnan ja valmistuksen kulut, myynnin ja markkinoinnin kulut, hallinnon kulut ja muut liiketoiminnan kulut. Kun nämä vähennykset on tehty, on saatu selville yrityksen liikevoitto. (Niskanen & Niskanen 2007, 45; Salmi 2012, 33.)

Toimintokohtainen tuloslaskelma eroaa edeltävästä siten, että siinä kulut vähennetään toiminnoittain. Vähennysjärjestys toimintokohtaisessa tuloslaskelmassa menee niin, että ensin liikevaihdosta vähennetään hankintaan ja valmistukseen liittyvät kulut. Tämän avulla saadaan selville yrityksen toiminnan bruttokatteen. Kun bruttokate on selvitetty, voidaan tehdä loput vähennykset, eli myynnin ja

markkinoinnin sekä hallinnon kulut. Kun nämä on tehty ja liiketoiminnan muut tuotot sekä kustannukset otettu huomioon, saadaan laskettua liikevoitto. (Niskanen & Niskanen 2007, 45; Salmi 2012, 33.)

Kun liikevoitto on saatu esitettyä, käydään tuloslaskelmissa vielä läpi erilaisia tuloja ja menoja, jotka eivät liity yrityksen liiketoimintaan. Liikevoitosta joudutaan vielä vähentämään rahoitustuottoja ja kuluja sekä lisäilemään tuottoja sijoituksista ja muista omistuksista. Myös erilaiset arvonalentumiset ja korkokulut käydään läpi tuloslaskelman loppupuolella. Kun kaikki yrityksen liiketoimintaan liittymättömät kulut ja tuottoerät on käyty läpi, saadaan lopulta laskettua voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. Kun tämä on saatu laskettua, käsitellään vielä tilinpäätössiirrot, joita ovat poistoeron muutokset, verotusperusteisten varausten muutokset ja konserniavustukset. Tämän jälkeen vähennetään tuloverot ja muut välittömät verot. Kun verot on vähennetty, on saatu laskettua lopullisen tilikauden voitto. (Salmi 2012, 33; KPL 3 luku 1§.)

3.2 Tase

Yrityksen tase kertoo, minkälaisessa varallisuus- ja velkatilanteessa yritys on kyseisen tilikauden päättyessä. Näiden lisäksi taseesta myös selviää, minkälainen yrityksen oman pääoman rakenne on. Tasetta tehdessä tulee huomioida se, että kaikkien Suomen laissa määriteltyjen kirjanpitovelvollisten tulee tehdä tase samanlaisen peruskaavan mukaan. Poikkeus tähän ovat pienet kirjanpitovelvolliset, joille on annettu lupa laatia tase lyhennetyssä muodossa. Taseen tavoitteena on pystyä esittämään yrityksen taloudellinen asema tilinpäätöshetkellä. Jotta tase olisi luotettava, vaaditaan usein taseen lisäksi liitetietoja, jotka selventävät taseeseen merkittyjä lukuja. Osa tämänkaltaisista liitetiedoista on pakollisia.

Tase jaotellaan kahteen eri osaan, jotka ovat vastattavaa ja vastaavaa-osiot. Vastattavaa-puoli mittaa yrityksen rahoitusta ja sitä, miten yritys on rahoittanut toimintansa. Vastaavaa-puoli vuorostaan mittaa yrityksen varallisuutta ja sitä,

mihin yrityksen varallisuus on sitoutunut. (Kaisanlahti & Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 38–39.)

3.2.1 Vastattavaa

Vastattavaa-osiossa taseessa käsitellään yrityksen rahoitusta. Tästä osiosta pystytään tarkastelemaan sitä, miten yrityksen toiminta on rahoitettu ja minkälainen pääomajakauma yrityksellä on. Pääomajakaumalla tarkoitetaan sitä, miten yrityksen pääoma jakautuu omaan pääomaan ja vieraaseen pääomaan. (Niskavaara 2017, 46.)

Vastattavaa-puolella taseessa käsitellään yrityksen oma ja vieras pääoma, mahdolliset varaukset sekä tilinpäätössiirtojen kertymät. Oma pääoma tarkoittaa yritykseen sijoittaneiden ihmisten rahoja, eli ns. omistajien sijoittamaa rahaa yrityksen osakepääomaan. Omaan pääomaan luetaan myös osakeantien yhteydessä syntynyt alikurssirahasto sekä edellisten tilikausien säästetyt voittovarat. Näiden lisäksi omaan pääomaan luokitellaan myös kyseisen tilikauden voitto. Vieraaseen pääomaan taas sisältyy yrityksen velat, jotka jaotellaan pitkäaikaisiin sekä lyhytaikaisiin velkoihin. Pitkäaikaisia velkoja ovat esimerkiksi pankkilainat, kun taas lyhytaikaiset velat koostuvat pääosin ostoveloista sekä siirtoveloista. (Niskanen & Niskanen 2007, 48.)

3.2.2 Vastaavaa

Vastaavaa-osiossa taseessa käsitellään yrityksen varallisuutta ja sitä, mihin varallisuus on sitoutunut. Vastaavaa-puolesta käytetään myös termiä omaisuuspuoli ja se on ryhmitelty pysyviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyviin vastaaviin sisältyy erilaiset aineettomat sekä aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset. Aineettomia hyödykkeitä voivat olla esimerkiksi yrityksen kehitykseen käytettävät rahavarat, aineettomat oikeudet (esimerkiksi toimiluvat tai patentit) tai vaikka liikearvo. Aineellisiin hyödykkeisiin taas luokitellaan yrityksen omistuksessa olevat kiinteistöt, koneet, laitteet, kalusto ja maa-alueet. Sijoitukset taas koostuvat nimensä mukaan yrityksen hankkimista osakkeista ja muista sijoitusinstrumenteista. (Kaisanlahti T & Leppiniemi R & Leppiniemi J 2017,77.)

Vaihtuviin vastaaviin luokitellaan vaihto-omaisuus, rahoitusarvopaperit sekä rahat, pankki ja muut saamiset. Vaihto-omaisuudella tarkoitetaan myyntiä tai jalostusta varten hankitut tai tuotetut kauppatavarat. Erilaisia saamisia on useita. Selkein jako näille on lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset saamiset. Jako on tehty niin, että pitkäaikaisiin luokitellaan sellaiset saatavat, mitkä ovat saatavissa yli vuoden päästä. Lyhytaikaisiin sitten ne saatavat, jotka ovat saatavissa vuoden sisässä. (Salmi 2012, 42–47; Niskavaara 2017, 39.)

3.3 Liitetiedot tilinpäätöksessä

Jotta tilinpäätös olisi laillisesti pätevä, siinä tulee olla kirjanpitolaissa sekä pien- ja mikroyritysten tilinpäätösasetuksessa määritellyt liitetiedot, joita on melko paljon. Suurin osa liitetiedoista on erilaisia selvennyksiä ja oikaisuja, joilla pyritään helpottamaan tilinpäätöksen tulkitsemista ja sitä, ettei tilinpäätös johda lukijoita harhaan. Lukujen tulkitsemisen helpotuksen lisäksi ne myös usein kertovat melko tarkasti, mistä taseen ja tuloslaskelman luvut ovat peräisin. (Tomperi 2021, 103–106.)

Liitetiedot on ryhmitelty tarkasti eri ryhmiin kirjanpitoasetuksessa (KPA 2 luku, 2–10§). Jokainen ryhmä palvelee omaa tehtäväänsä tilinpäätöksen selkeyttämisessä ja selventää sitä, minkälaisia liitetietoja mistäkin yrityksen tilinpäätökseen kohdasta kuuluu esittää. (Leppiniemi & Kykkänen 2019, 155.)

3.4 Toimintakertomus

Toimintakertomuksen tekeminen on myös osa tilinpäätöksen laatimisprosessia, jos kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö, KPL 1:4a:n ja 1:4b:n ulkopuolelle jäävä mikro- tai pienyritys, luottolaitos, vakuutusyhtiö tai sellainen yritys, jonka arvopapereista käydään kauppaa säännellyillä ETA-alueilla. (Kaisanlahti T & Leppiniemi R & Leppiniemi J 2017, 45.)

Toimintakertomus on yrityksen laatima dokumentaatio, jonka tehtävänä on selventää lukijalle yrityksen tilikautta. Toimintakertomus ei ole varsinainen osa tilinpäätöstä vaan pikemminkin tilinpäätöksen ohelle laadittava informaatiopaketti,

jossa käydään läpi tiedot, jotka osakeyhtiölaissa on määrätty. Osakeyhtiölaissa on määrätty, että toimintakertomuksen tulee sisältää tiedot yhtiön osakkeista eri lajeittain, tarkat tiedot yhtiön ottamista pääomalainoista, tietoja mahdollisista ulkomaalaisista sivuliikkeistä, lisätiedot erilaisista laina-, rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä, sekä omista osakkeista. (OYL 8 luku 5–9§.)

3.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman tehtävä on selventää yrityksen varojen hankintaa ja muutoksia varoissa. Rahoituslaskelma pohjautuu yrityksen rahaliikenteen seuraamiseen. Laskelmassa on esitetty yrityksen liiketoiminnan rahavirrat, investointien rahavirrat ja rahoituksen rahavirrat. (Kaisanlahti & Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 44.)

4 Tilinpäätöksen analysoiminen

4.1 Tilinpäätösanalyysin merkitys

Sidosryhmiä on jokaisella yrityksellä paljon, ja niillä on erityinen paikka yrityksen toiminnan ympärillä. Sidosryhmä termillä tarkoitetaan yrityksen asiakkaita, henkilökuntaa, omistajia, johtajia, tavarantoimittajia, lainanantajia sekä valtiota. Suurimmalle osalle näistä toimijoista ei yritykset varsinaisesti tuota erityistä laskennallista materiaalia, vaan nämä sidosryhmiin kuuluvat toimijat saavat seurata yrityksen toimintaa laskennallisesta perspektiivistä rahoittajien laatiman materiaalin pohjalta. Eri sidosryhmät ovat kiinnostuneita erilaisista tunnusluvuista ja tutkivat eri tunnuslukuja yritysten tilinpäätöksistä. Tätä tutkimista kutsutaan tilinpäätöksen analysoimiseksi. (Ikäheimo & Malmi & Walden2019, 14–15.)

Tilinpäätösanalyysin tekotapoja on useita, mutta yleisimmin tilinpäätösanalyysit voidaan jakaa analysointimenetelmien mukaan neljään eri ryhmään, jotka ovat perinteiset tilinpäätösanalyysit, toimiala-analyysit, yritysanalyysit, rahavirta-analyysit ja sijoitusanalyysit. Toimiala-analyysillä tarkoitetaan analyysimallia, jonka avulla analysoidaan koko toimialaa ja sen menestystä. Näitä analyysejä

tehdessä on tärkeää käyttää asianmukaisia toimialatilastoja, joita esimerkiksi toimialaorganisaatiot tai rahoitusyritykset ovat tuottaneet. Yritysanalyysillä tarkoitetaan koko yrityksen analysoimista. Yritysanalyysi sisältää niin yrityksen talouden, johtoportaan, henkilökunnan, kilpailutilanteen, tuoteasetelman sekä toimintaympäristön analysoinnin. Perinteinen tilinpäätösanalyysi tarkastelee yrityksen tunnuslukuja ja analysoi yrityksenvakavaraisuutta, kannattavuutta ja maksuvalmiutta niiden perusteella. Laskettuja tunnuslukuja usein vertaillaan ohjearvoihin, sekä edellisvuosien tunnuslukuihin. Rahavirta-analyysi vuorostaan on analyysi, joka perustuu nimensä mukaisesti yrityksen rahavirtojen tarkasteluun. Rahavirta-analyyseissä tarkastellaan yrityksen kassan ja pankkitilien tapahtumia ja analysoidaan, onko yrityksellä riittävän suuri rahavirta ja vertaillaan tämänhetkistä rahavirtaa viime vuosien rahavirtoihin. Viimeisin, eli sijoitusanalyysi sisältää tärkeitä asioita sijoittajien kannalta. Näissä analyyseissä käsitellään rahoituskelpoisuutta, pääomarakennetta, maksuvalmiutta, kassavirtoja ja muita asioita, jotka kiinnostavat sijoittajia. (Salmi 2012, 78–80; Leppiniemi & Kaisanlahti; Leppiniemi & Kykkänen 2019, 158–160.)

4.2 Tilinpäätösanalyysin vaiheet

Tilinpäätösanalyysin laatiminen voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen. Jokaisella vaiheella on tärkeä tehtävä analyysin onnistumisen kannalta. Tämä jako on kuitenkin melko pintapuolinen ja tilinpäätösanalyysiä tehdessä on myös työtä, mikä jää näiden kolmen kohdan ulkopuolelle.

Ensimmäinen vaihe tilinpäätösanalyysissä on tehdä tarvittavat oikaisut analysoitavaan materiaaliin. Materiaali koostuu analysoitavan yrityksen taseesta, tuloslaskelmasta ja liitetiedoista. Toisessa vaiheessa valitaan, miten analyysi toteutetaan. Kolmas vaihe koostuu lopullisten menetelmien valinnasta ja itse analyysin toteuttamisesta. (Niskanen & Niskanen 2003, 19–20.)

Kun ruvetaan tekemään tilinpäätösanalyysiä, jossa vertaillaan yrityksen taloudellista toimintaa viimeisten tilikausien aikana, tulee aina ottaa huomioon vertailtavien tilinpäätösten liitetiedot. Kuten aiemmin liitetiedoista mainittiin, ovat ne

erilaisia selvennyksiä ja oikaisuja varsinaiseen tilinpäätökseen. Ensimmäisenä vaiheena tilinpäätösanalyysin tekemisessä on tehdä erilaisia oikaisuja yrityksen taseeseen, tuloslaskelmaan sekä liitetietoihin. Oikaisujen tekeminen on tärkeää, sillä oikaisujen avulla yrityksen tilinpäätöstiedoista saadaan keskenään verrattavissa olevia ja oikeellisia. (Kallunki 2022, 26; Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Kun oikaisut on tehty, alkaa tilinpäätösanalyysin laatimisen toinen vaihe, eli mittauskohteiden ja analyysimenetelmien valinta. Mittauskohteet valikoituvat sen perusteella, mitä analyysillä halutaan mitata ja usein sen perusteella valitaan myös analyysimenetelmät. Menetelmien ja mittauskohteiden valintaan vaikuttavat myös yritys ja materiaali, josta tilinpäätösanalyysin tekijä laatii analyysin. (Niskanen & Niskanen 2003, 19.)

Kolmantena vaiheena analyysin tekemisessä on päättää, millä menetelmällä analyysi halutaan tehdä ja tämän jälkeen toteuttaa analyysi. Vaihtoehtoina analyysin tekijälle ovat esimerkiksi tunnuslukuanalyysi, trendianalyysi, prosenttilukumuotoinen analyysi ja kassavirta-analyysi. Analyysimenetelmän valitsemisen jälkeen yrityksen taloutta analysoidaan menetelmän avulla. Tunnuslukuanalyysi tarkoittaa analyysitapaa, jossa yrityksen tunnusluvuista lasketaan erilaisia tarkentavia tunnuslukuja, joita vertaillaan erilaisiin ohjearvoihin. Tunnuslukuanalyysin avulla voidaan analysoida, minkälaisessa tilanteessa tutkittavan yrityksen maksuvalmius, kannattavuus ja vakavaraisuus ovat. Trendianalyysi vuorostaan tarkoittaa analyysiä, jossa yrityksen useamman vuoden tunnuslukuja vertaillaan valittuun vertailuvuoteen. Vertailuvuosi valikoituu usein niin, että katsotaan aikaa useampi vuosi taaksepäin ja vertaillaan uudempia tunnuslukuja valittuun vertailuajankohtaan vuosittain. Tämän avulla saadaan selvitettyä, minkälaisia muutoksia yrityksen tunnuslukuihin on tullut. Prosenttilukumuotoinen analyysimenetelmä tarkoittaa yrityksen taseen ja tuloslaskelman erittelyä prosenttimuodossa. Prosenttilukumuotoisessa analyysissä vertaillaan taseen ja tuloslaskelman eri lukuja joko liikevaihtoon tai sitten taseen loppusummaan. Tämän menetelmän avulla saadaan selvitettyä eri osioiden prosenttiosuudet koko yrityksen toimintaan nähden. (Niskanen & Niskanen 2007 49–50.)

Kassavirta-analyysissä perehdytään yrityksen rahavirtoihin ja lasketaan, minkälainen rahavirta yrityksessä käy ja minkälainen rahoitustilanne yrityksellä on. Riippuen analyysissä käytettävistä vertailukohdista, voidaan analyysit jakaa kahteen erilaiseen malliin, jotka ovat poikkileikkausanalyysi ja aikasarja-analyysi. Poikkileikkausanalyysissä keskitytään tutkimaan tiettyä vuotta ja aikasarja-analyysissä valitaan peräkkäisten vuosien jakso, jota tutkitaan. Poikkileikkausanalyysissä yrityksen toimintaa vertaillaan tiettynä vuonna muihin samalla alalla toimiviin yrityksiin ja niiden tuloksiin, kun taas aikasarja-analyysi keskittyy vain tutkittavan yrityksen omaan kehityskaareen ja sen muutoksiin. Analyysiä tehdessä tulee aina muistaa, että jokaisessa menetelmässä kannattaa ottaa riittävän laaja-alainen vertailuaika, jotta analyysin tulokset ovat mahdollisimman todenmukaiset. (Leppiniemi & Kaisanlahti 2000; Niskanen & Niskanen 2003, 19; Niskanen& Niskanen 2007, 51.)

4.3 Tilinpäätöksen oikaiseminen

Kuten luvussa 3.2 mainittiin, yritysten tilinpäätöksissä on usein erilaisia kustannuseriä tai tuottoja, joita emme halua ottaa mukaan tilinpäätösanalyysiin. Tämän takia tulee aina pyrkiä oikaisemaan tilinpäätöstiedoista ne kohdat, jotka vääristäisivät tietoja ja vaikuttaisi väärällä tavalla analyysiin. Oikaisemisen tavoitteena on siis standardisoida analysoitava materiaali niin, että se olisi vertailukelpoinen muihin tilikausiin verrattuna. (Salmi 2012, 94.)

Tuloslaskelmaan tulee tarvittaessa tehdä oikaisuja, jotta siitä saadaan sellainen, että se vastaa tarkasteltavan yrityksen säännöllisen ja toistuvan tilikauden tulosta. Pääasiallinen tavoite tuloslaskelman oikaisemiselle on se, että se antaisi mahdollisimman tarkan kuvan siitä, minkälainen liiketoiminnan volyymi ja kannattavuus on. Kirjanpitoasetuksen perusteella tuloslaskelmiin ei kuulu käyttökate, eikä myyntikate. Vaikka varsinaisissa tuloslaskelmissa näitä ei ole niin, oikaistuihin tuloslaskelmiin kuitenkin sisältyy käyttökate. Oikaistu tuloslaskelma sisältää yrityksen liiketoiminnan tuotot, käyttökatteen, liiketuloksen, nettotuloksen, kokonaistuloksen ja tilikauden tuloksen. (Niskanen & Niskanen 2003, 63; Salmi 2012, 94.)

Hyvänä esimerkkinä tuloslaskelmaan tehtävistä oikaisuista ovat liiketoiminnan muihin tuottoihin liittyvät erät. Voidaan ottaa esimerkiksi tilanne, jossa tilikauden aikana yritys on saanut ison veronpalautuserän. Tämä veronpalautuserä on merkitty liiketoiminnan muihin tuottoihin ja täten se vääristää yrityksen liiketoiminnasta johtuvaa tulosta. Tämänkaltaiset erät tulee eliminoida oikaistuun tuloslaskelmaan, jotta tuloslaskelmasta saadaan vertailukelpoinen. Liiketoiminnan muut tuotot on erittäin laaja käsite, ja sen takia siihen kannattaa kiinnittää erityisesti huomiota. Tähän tuotto-osioon halutaan analyysissä sisällyttää vain säännöllisiä tuottoja, ei mitään ylimääräistä. Oikaisuja joudutaan myös tekemään tarpeen vaatiessa muihinkin tuloslaskelman eriin. (Yritystutkimus Ry 2017, 19; Salmi 2012, 94.)

Kuten tuloslaskelmaan, myös taseeseen tulee tarpeen vaatiessa tehdä oikaisuja, jotta siitä saadaan mahdollisimman oikeellinen ja muihin tilikausiin verrattavissa oleva. Taseen oikaisemisella on tavoitteena saada eliminoitua taseesta sellaiset osat, jotka eivät tuota yritykselle tuloja jatkossa. Eliminointien lisäksi pyritään myös siihen, että saadaan oikaistuun taseeseen näkyviin myös varallisuus, jota ei ole merkitty taseeseen. Useimmiten taseen oikaisu on huomattavasti haastavampaa, kuin tuloslaskelman. Tämä johtuu siitä, että tasetta oikaistaessa joudutaan miettimään tulevaisuudessa saatavia tuloeriä ja välillä voi olla vaikeaa hahmottaa, mitkä taseen eristä ovat kyvykkäitä luomaan jatkossa tuloja yritykselle. (Salmi 2012, 101.)

Taseen vastaavaa-puolelta oikaistaan yrityksen perustamismenot, osa aineettomiin hyödykkeisiin kirjatuista menoista, osa konserni tai omistusyhteysyrityksiin tehdyistä sijoituksista, saamiset omistajilta ja epäoikeelliset myynti ja muut saamiset. Nämä oikaisut tehdään sen takia, että niitä ei lueta kykeneviksi tuottamaan lisätuloja yritykselle. (Salmi 2012, 101–102.)

Vastattavaa-puolella taas tulee huomioida, ettei omassa pääomassa voida korvata tilikauden tulosta nettotuloksella, koska alkuperäisen virallisen tilinpäätöksen tuloslaskelma sisältää koko tilikauden kaikki tapahtumat ja merkinnät. Pääomalainat tulee tarkistaa liitetiedoista, sillä jos niissä on merkittävän kokoiset

korkokustannukset, voidaan korkokustannukset luokitella velaksi. Konsernitaseen vähemmistöosuus tulee luokitella konsernin omaksi pääomaksi ja muistaa, että yritys voi tarpeen vaatiessa käyttää sitä kattamaan seuraavien tilikausien tappioita. Kertyneistä tilinpäätösjärjestelyistä tulee tarkistaa, onko niihin liittyviä maksamatta olevia veroja jäljellä. Kun yhtiöveron osuus tilinpäätösjärjestelyistä on vähennetty, kuuluu loppu siitä omaan pääomaan. (Salmi 2012, 102.)

5 Tunnusluvut

Tilinpäätöksistä ja toimintakertomuksista löytyy paljon yrityksiin liittyviä lukuja. Näiden lukujen avulla pystytään laskemaan erilaisia tunnuslukuja. Nämä tunnusluvut tarkoittavat erilaisia numeerisesti esitettyjä tietoja, jotka esittävät tarkempia tiettyjä tietoja yrityksen toiminnasta. Tunnusluvuilla pyritään selventämään yrityksen taloudellista tilannetta. Nämä tunnusluvut jaetaan usein kolmeen ryhmään, jotka ovat kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius. Tunnusluvut ovat useimmiten suhdelukumuotoisia. Tämä tarkoittaa sitä, että tilinpäätöksestä löytyviä välikohtien eriä vertaillaan kokonaisiin tuloksiin. Vertailu tapahtuu niin, että esimerkiksi jaetaan liikevaihdolla, jokin liikevaihtoon liittyvä alaluku, esimerkiksi käyttökate. Tämän jälkeen luku kerrotaan sadalla, jotta se saadaan prosenttimuotoon. Luvut usein halutaan prosenttimuotoisiksi, sillä prosenttimuodossa olevia lukuja on huomattavasti helpompi vertailla ja analysoida. (Niskanen& Niskanen 2007, 49; Yritystutkimus Ry 2017, 63.)

5.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuus nimensä mukaan kertoo, onko yrityksen toiminta kannattavaa eli toisin sanoen tekeekö yritys toiminnallaan tuottoa. Voidaan täten sanoa, että yrityksen toiminta on kannattavaa, jos sen tulot ovat suuremmat kuin menot. Kannattavuus mielletään yrityksen tärkeimmäksi toimintaedellytykseksi, sillä jos yritys tekee vuodesta toiseen kannattamatonta liiketoimintaa, se syö jatkuvasti yrityksen omaa pääomaa ja lopulta vie yrityksen konkurssiin. Kannattavuuteen liittyvät tunnusluvut jaetaan kahteen eri osa-alueeseen. Osa tunnusluvuista on liikevaihtoon suhteutettuja katemittareita, kun taas osa luokitellaan pääomaan

suhteutetuiksi tuottomittareiksi. Tutkimalla useamman vuoden kannattavuuden tunnuslukuja voidaan tarkkailla myös pidemmän aikavälin kannattavuutta ja kannattavuuden kehitystä. Kannattavuuden mittaamiseen on paljon erilaisia tunnuslukuja, joista yleisimpiä ovat myyntikateprosentti, käyttökateprosentti, liiketulosprosentti, rahoitustulosprosentti, nettotulosprosentti, oman pääoman tuottoprosentti, sijoitetun pääoman tuottoprosentti ja kokonaispääoman tuottoprosentti. Seuraavissa kappaleissa käsitellään, mitä osa näistä tunnusluvuista tarkoittaa ja miten ne lasketaan. (Yritystutkimus Ry 2017, 63; Niskanen& Niskanen 2007, 55–57, Alma Talent 2021.)

Myyntikateprosentti (yhtälö 1) tarkoittaa prosenttiarvoa, joka esittää, minkälainen on laskettavan tuotteen myyntikannattavuus. Myyntikateprosentti on yksi liikevaihtoon suhteutettavista tunnusluvuista. Myyntikateprosentti (yhtälö 1) lasketaan jakamalla myyntikate liikevaihdolla ja tästä syntyvä tulos kertomalla sadalla, jotta se saadaan prosenttimuotoon. (Yritystutkimus 2017, 63; Alma Talent 2021.)

$$\text{Myyntikate\%} = \frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \text{ x } 100 \qquad (1)$$

Käyttökateprosentti (yhtälö 3) on toinen liikevaihtoon suhteutettavista tunnusluvuista. Käyttökateprosentilla tarkoitetaan prosenttiarvoa, minkä tehtävänä on kertoa, minkälainen on tarkasteltavan yrityksen liiketoiminnan tulos ennen, kun siitä on vähennetty poistot ja maksettu rahoituserät sekä verot. Käyttökateprosentti lasketaan jakamalla käyttökate liiketoiminnan kokonaistuotoilla ja tämän jälkeen kertomalla syntynyt tulos sadalla, jotta se saadaan prosenttimuotoon. Käyttökateprosenttia ei kuitenkaan saa laskettua suoraan tilinpäätöksen perusteella, sillä itse käyttökatetta ei esitetä virallisissa tuloslaskelmissa. Käyttökate saadaan kuitenkin laskettua erittäin helposti lisäämällä liiketulokseen yrityksen poistot ja arvonalentumiset. Eli ensin tulee laskea käyttökate (yhtälö 2) ja tämän jälkeen voidaan vasta laskea käyttökateprosentti (yhtälö 3). Käyttökateprosentille ei ole varsinaisia tavoitearvoja, joten sitä useimmiten käytetään vertaillen

toisiin saman toimialan yrityksiin. (Yritystutkimus 2017, 63-64; Alma Talent 2021.)

$$\text{Käyttökate} = \text{Liiketulos} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} \tag{2}$$

$$\text{Käyttökate\%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liikevaihto}} \text{ x } 100 \tag{3}$$

Liiketulosprosentti (yhtälö 4) on kolmas liikevaihtoon suhteutettavista tunnusluvuista. Liiketulosprosentilla tarkoitetaan prosenttiarvoa, joka esittää, minkä verran tarkasteltavan yrityksen tuotoista on jäljellä ennen rahoituserien ja verojen maksamista. Liiketulosprosentti saadaan laskettua jakamalla liiketulos liikevaihdolla. Tämä kerrotaan vielä sadalla, jotta saadaan luvusta prosenttimuotoinen. Liiketulosprosenttia voi käyttää yksittäisen yrityksen muutosten analysoimisessa ja toimialan sisäisessä ja ulkoisessa vertailussa. (Yritystutkimus 2017, 64–65; Alma Talent 2021.)

$$\text{Liiketulos\%} = \frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liikevaihto}} \text{X } 100 \tag{4}$$

Ohjearvot liiketulosprosentin tulkitsemiseen ovat seuraavanlaiset:

Taulukko 1. Liiketulosprosentin tulkitseminen (Yritystutkimus 2017).

LIIKETULOSPROSENTIN ARVO	OHJEARVON MÄÄRITELMÄ
YLI 10 %	Hyvä
5–10 %	Tyydyttävä
ALLE 5 %	Heikko

Taulukosta 1 voidaan todeta, että jos tutkittavan yrityksen liiketulosprosentin arvo jää alle viiden prosentin, se on tällöin heikko. Vuorostaan taas yli 10 % liiketulosprosentti mielletään hyväksi ja näiden väliin jäävät tyydyttäviksi. (Yritystutkimus 2017, 64–65; Alma Talent 2021.)

Nettotulosprosentti (yhtälö 6) kertoo nettotuloksen suhteen koko yrityksen liikevaihtoon. Nettotulosprosentin laskeminen vaatii ensin nettotuloksen (yhtälö 5) selvittämisen. Nettotulos lasketaan lisäämällä liiketulokseen rahoitustuotot ja sen jälkeen vähentämällä rahoituskulut ja verot. Mikäli nettotulos jää negatiivisen puolelle, voidaan todeta, että yrityksen liiketoiminta ei ole kannattavaa. (Yritystutkimus 2017, 65; Alma Talent 2021.)

$$\text{Nettotulos} = \text{Liiketulos} + \text{rahoituserät} + \text{verot} \tag{5}$$

$$\text{Nettotulos\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liikevaihto}} \text{ X } 100 \tag{6}$$

Oman pääomantuotto eli ROE (yhtälö 7) mittaa tarkasteltavan yrityksen kykyä tuottaa yrityksen omalla pääomalla lisätuottoja. Tämän tunnusluvun tavoitelukema määräytyy yrityskohtaisesti sen perusteella, mitä sijoittajat ja omistajat vaativat. (Yritystutkimus 2017, 68; Alma Talent 2021)

$$\text{Oman pääomatuotto\%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu omapääoma keskimäärin tilikaudella}} \text{ X } 100 \tag{7}$$

Sijoitetun pääomantuottoprosentti (yhtälö 8), eli ROCE mittaa yritykseen sijoitetun korkoa tai voittoa vaativan pääoman tuottoa prosenttimuodossa. ROCE on yksi tärkeimmistä yrityksen kannattavuutta mittaavista tunnusluvuista. Yritykseen sijoitettu pääoma käytetään erilaisiin asioihin ja sijoitetun omanpääomantuottoprosentin tehtävänä on seurata, onko rahat käytetty järkevästi. (Yritystutkimus 2017, 67–68; Alma Talent 2021.)

$$\text{Sijoitetun pääomantuotto} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin tilikaudella}} \text{ X } 100 \tag{8}$$

Kokonaispääomantuottoprosentti (yhtälö 9) eli ROA mittaa tarkasteltavan yrityksen sitoutuneen pääoman voittoa. ROA lasketaan laskemalla ensin yhteen nettotulos, rahoituskulut ja verot viimeisen 12 kuukauden ajalta. Näistä saatu yhteissumma jaetaan oikaistun taseen loppusummalla eli kokonaispääomalla. Kun jakolasku on suoritettu, kerrotaan lopuksi luku vielä sadalla, jotta se saadaan prosenttimuotoon. (Yritystutkimus 2017, 66–67; Alma Talent 2021.)

$$\text{Kokonaispääoman tuotto\%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{Rahoituskulut} + \text{Verot (12kk)}}{\text{Kokonaispääoma}} \text{ X } 100 \tag{9}$$

5.2 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Omavaraisuusaste (yhtälö 10) on taloudellinen mittari, joka mittaa yrityksen kykyä selvitä tappioista ja toimintansa rahoittamisesta pitkällä aikavälillä. Omavaraisuusaste käyttää omaisuussijoituksia ja oman pääoman määrää selventääkseen, kuinka hyvin yritys hoitaa velkojaan ja rahoittaa omaisuustarpeensa. (Yritystutkimus 2017, 69–70; Alma Talent 2021.)

Omavaraisuusasteprosentti lasketaan jakamalla oikaistu omapääoma oikaistun taseen loppusummalla, josta on vähennettynä saadut ennakot. Tämän jälkeen saatu luku vielä kerrotaan sadalla, jotta se saadaan prosenttimuotoon. (Yritystutkimus 2017, 69–70; Alma Talent 2021.)

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Oikaistu omapääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \text{ X } 100 \tag{10}$$

Omavaraisuusasteelle annetut ohjearvot on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Omavaraisuusasteen tulkitseminen (Yritystutkimus 2017).

OMAVARAISUUSASTE	OHJEARVON MÄÄRITELMÄ
YLI 40 %	Hyvä
20 % - 40 %	Tyydyttävä
ALLE 20 %	Heikko

Nettovelkaantumisaste (yhtälö 11) tarkoittaa nettolainojen suhdetta oikaistuun omaan pääomaan. Nettolainat-termi tarkoittaa pankeilta ja rahoituslaitoksilta otettujen lainojen kokonaismäärää, josta on vähennetty rahat ja rahoitusarvopaperit. Nettovelkaantumisaste lasketaan jakamalla nämä nettolainat oikaistulla

omalla pääomalla. Kun tästä saatu luku kerrotaan sadalla, saadaan se muutettua prosenttimuotoon, jota on helpompi tulkita valmiiden ohjearvomääritelmien pohjalta. Ohjearvomääritelmistä voidaan todeta, että mitä pienempi nettovelkaantumisasteprosentti tarkasteltavalla yrityksellä on, sitä parempi. Hyvä nettovelkaantumisaste tarkoittaa sitä, että joko yrityksellä ei ole paljoa velkaa tai sillä on kassavaroja sen verran, että se pystyisi maksamaan velkansa pois nopealla aikataululla. (Yritystutkimus 2017, 71; Alma Talent 2021.)

$$\text{Nettovelkaantumisaste\%} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja rahoitusarvopaperit}}{\text{Oikaistu omapääoma}} \text{ X } 100 \tag{11}$$

Taulukko 3. Nettovelkaantumisasteen tulkitseminen (Alma Talent 2021).

NETTOVELKAANTUMISASTE	OHJEARVON MÄÄRITELMÄ
ALLE 10%	Erinomainen
10 – 60 %	Hyvä
60-120%	Tyydyttävä
120-200%	Välttävä
YLI 200%	Heikko

Taulukossa 3 on esitetty nettovelkaantumisasteen ohjearvot. Ohjearvojen mukaan hyvät nettovelkaantumisasteet ovat pienempiä kuin 60%. Heikot taas luokitellaan olevan yli 200%. (Alma Talent 2021.)

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti (yhtälö 11) tarkoittaa yrityksen oikaistussa taseessa olevien velkojen suhteuttamista yrityksen vuoden liikevaihtoon. Tätä velkaantumisprosenttia voi vertailla järkevästi vain saman toimialan

yritysten välillä, sillä toimialojen vaikutus lukuihin on suhteellisen suuri. (Yritystutkimus 2017, 70; Alma Talent 2021.)

Kuitenkin vaikka kyseinen tunnusluku on erittäin toimialasidonnainen, on Yritystutkimus Ry antanut tunnusluvun tulkintaa varten ohjearvot. Taulukko 4 kuvastaa suhteellisen velkaantuneisuusprosentin ohjearvoja. Hyväksi luokiteltu suhteellinen

Taulukko 4. Suhteellisen velkaantuneisuusprosentin tulkitseminen (Yritystutkimus 2017).

SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUSPROSENTTI	OHJEARVON MÄÄRITELMÄ
ALLE 40 %	Hyvä
40-80%	Tyydyttävä
YLI 80 %	Heikko

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus } \% = \frac{\text{Oikaistun taseen velat}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \text{ X } 100 \tag{11}$$

Nettorahoituskuluprosentti (yhtälö 12) mittaa yrityksen nettorahoituskulujen suhdetta sen liikevaihtoon. Tämän avulla pystytään selventämään, kuinka korkeat yrityksen käyttökatevaatimukset ovat. Tunnusluvulla pyritään tarkastelemaan sitä, onko yrityksen toiminta vakaalla pohjalla. Kyseisen tunnusluvun avulla tarkastelu onnistuu hyvin, sillä nettorahoituskuluprosentti ilmaisee velkataakan suuruutta verrattuna yrityksen liikevaihtoon. Nettorahoituskuluprosenttiin vaikuttaa yrityksen toimiala, joten se ei ole vertailukelpoinen eri toimialojen välillä. (Alma Talent 2021.)

$$\text{Nettorahoituskuluprosentti} = \frac{\text{Nettorahoituskulut}}{\text{Liikevaihto (12kk)}} \text{ X } 100$$

(12)

5.3 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Quick ration (yhtälö 13) avulla voidaan tarkastella yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan yrityksen omalla rahoitusomaisuudella.

$$\text{Quick Ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatulotuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}$$

(13)

Taulukko 5. Quick ratio arvon tulkitseminen (Yritystutkimus 2017).

QUICK RATION ARVO	OHJEARVON MÄÄRITELMÄ
YLI 1	Hyvä
0,5 - 1	Tyydyttävä
ALLE 0,5	Heikko

Kuten taulukosta 5 on nähtävissä, quick ration hyväksi määritelty arvo on 1. Jos tarkasteltavan yrityksen Quick ratio arvo ylittää tämän tarkoittaa se, että tarkasteltavan yrityksen rahoitusomaisuus riittää kattamaan lyhytaikaisten velkojen määrän kokonaan. Tässäkin tunnusluvussa esiintyy vaihtelua riippuen toimialoista. Selkeimmin tämän voi huomata toimialoilla, joilla yritykset joutuvat sitomaan pääomaansa varastoissa oleviin tavaroihin. Usein tällaisilla toimialoilla yritysten on haastavaa päästä korkeisiin quick ratio arvoihin. (Yritystutkimus 2017, 74–75; Alma Talent 2021.)

Current ratio (yhtälö 14) on toinen tunnusluku, jota käytetään mittaamaan myös yrityksen maksuvalmiutta. Quick ratio ja current ratio eroaa toisistaan siten, että current ratio tunnusluvun tarkasteluperspektiivi on pidempi. Tämän tunnusluvun avulla voidaan mitata yrityksen maksuvalmiutta tilinpäätöshetkellä. Current ratio lasketaan jakamalla vaihto-omaisuuden ja rahoitusomaisuuden summa lyhytaikaisella vieraalla pääomalla. (Yritystutkimus 2017, 75; Alma Talent 2021.)

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihtoomaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}} \tag{14}$$

Taulukko 6. Current ratio arvon tulkitseminen (Yritystutkimus 2017).

CURRENT RATION ARVO	OHJEARVON MÄÄRITELMÄ
YLI 2	Hyvä
1 – 2	Tyydyttävä
ALLE 1	Heikko

Taulukko 6 esittää current ration ohjearvot. Current ratio mielletään hyväksi, jos se ylittää arvon 2,0. Jäädessään 1-2 välille, luokitellaan se tyydyttäväksi. Jos current ratio vuorostaan on alle yhden, on se heikko. (Yritystutkimus 2017, 75).

Rahoitustuloksella (yhtälö 15) tarkastellaan yrityksen maksuvalmiutta siitä perspektiivistä, kuinka paljon yrityksen liiketoiminta tuottaa tulorahoitusta. Rahoitustulos siis kertoo, kuinka hyvin yritys pystyy selviämään veloistaan, investoinneista ja käyttöpääoman lisäyksistä omalla liiketoiminnallaan. (Alma Talent 2021.)

$$\text{Rahoitustulos} = \text{Nettotulos} + \text{poistot ja arvonalentumiset} \tag{15}$$

Rahoitustuloksen tulisi olla lyhyilläkin tarkasteluväleillä positiivinen. Jos luku menee negatiiviseksi tarkoittaa se, että yrityksellä ei ole riittänyt tulorahoitusta voitonjakoon eikä lainojen lyhennyksiin. Jotta yritysten toiminta olisi kestävän kehityksen mukaista, tulisi yritysten pyrkiä siihen, että tulorahoitus riittäisi kattamaan edes lainojen lyhennystarpeet. (Alma Talent 2021.)

Rahoitustuloksen avulla usein tutkitaan myös rahoitustulosprosenttia. Rahoitustulosprosentti kertoo, minkälaisessa suhteessa yrityksen rahoitustulos on liikevaihtoon nähden. (Yritystutkimus 2017, 65.)

$$\text{Rahoitustulosprosentti} = \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä}} \text{x}100 \tag{16}$$

6 KONE OYJ tilinpäätösanalyysi

Tämän tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on tutkia KONE Oyj:n taloustilannetta ja sen kehitystä viimeisen kolmen tilikauden aikana. (2019–2021) Yrityksen taloudellinen tilanne pyrittiin selvittämään hyödyntämällä erilaisia maksuvalmiuden, vakavaraisuuden ja kannattavuuden tunnuslukuja ja niiden ohjearvoja. Yrityksen tunnuslukuja on vertailtu myös kahteen suureen alalla toimivaan kilpailijaan, jotka ovat Schindler Holding ja OTIS Group. Tilinpäätösanalyysi on toteutettu KONE Oyj:n tilinpäätöstiedotteiden ja vuosikertomusten perusteella.

KONE Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka missio on tehdä kaupungeista parempia paikkoja elää. Yritys myy ja toimittaa hissejä, liukuportaita ja automaattiovia. Myynnin lisäksi yritys tarjoaa erilaisia palveluita laitteiden huoltoihin ja ylläpitoon. Yritys on perustettu vuonna 1910 ja toimii tällä hetkellä yli 60

maassa. Työntekijöitä yrityksessä on yli 60 tuhatta ja yrityksen liikevaihto oli vuonna 2021 10,5 miljardia. (KONE Oyj vuosikatsaus 2021.)

KONE Oyj:n virallinen toimiala on nosto- ja siirtolaitteiden valmistus (28220) (Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2022). KONE Oyj:n liikevaihto muodostuu valmistuksen lisäksi myös huolloista ja modernisoinneista, mutta tämän tilinpäätösanalyysin lukujen vertailuissa käytetään yrityksen varsinaista toimialaa nosto- ja siirtolaitteiden valmistus (28220). (KONE Oyj vuosikatsaus 2021.)

6.1 Tilinpäätöksen oikaisut

Koska kyseessä on pörssilistattu yhtiö, ei ollut tarvetta tehdä tilinpäätökseen oikaisuja. KONE Oyj:n valmiiksi oikaistut tilinpäätökset löytyvät heidän sijoittaja sivuiltaan taloudellisten raporttien alta. Kaikki oikaisut, joita tilinpäätöksiin on tehty, selviää vuosikertomusten liitetieto osiosta, jossa on käsitelty kaikki tilinpäätökseen tehdyt oikaisut.

Hyvänä esimerkkinä oikaisuista on vuonna 2019 KONE Oyj:n tekemä 29 miljoonan euron verovelkoihin liittyvä oikaisu. Oikaisu tehtiin, jotta tilinpäätöstiedot olisivat paremmin vertailukelpoisia.

6.2 Rahoituslaskelma ja tuloslaskelma

Rahoituslaskelma on varojen hankinnasta ja niiden käytöstä kertova laskelma, jonka yritykset joutuvat laatimaan taseen ja tuloslaskelman lisäksi. Rahoituslaskelma käsittelee yrityksen rahavirtoja ja esittääkin, miten raha liikkuu yritykseen ja ulos yrityksestä. (Kaisanlahti & Leppiniemi & Leppiniemi 2017, 44.)

Taulukko 7. KONE Oyj:n rahoituslaskelman arvoja. (milj. €).

KONE OYJ	2019	2020	2021
Liiketoiminnan rahavirta	1269,7	1550,2	1584,8
Investointien rahavirta	-121,8	-109,8	-106,0
Rahoituksen rahavirta	-1134,7	-1462,0	-1624,5

Taulukko 7 koostuu KONE Oyj:n rahoituslaskelmasta nostetuista arvoista. Valitsin rahoituslaskelman analysointiin kolme mielestäni tärkeintä rahoituslaskelman arvoa, joiden perusteella saa hyvän käsityksen KONE Oyj:n rahavirroista. Arvot, jotka valitsin ovat liiketoiminnan rahavirta, investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta. Seuraavissa kappaleissa on tarkasteltu näitä arvoja ja analysoitu, mistä muutokset arvoissa johtuu. Arvot on esitetty miljoonissa euroissa.

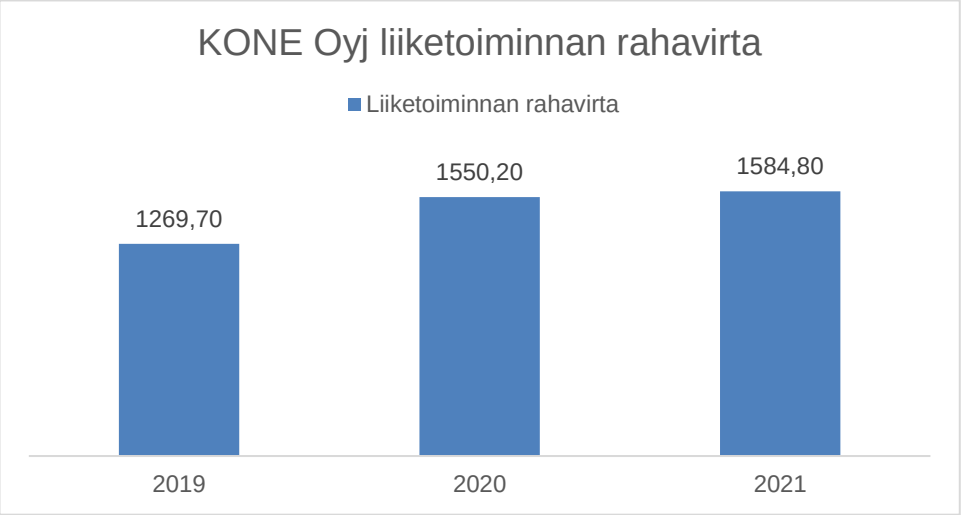

Kuvio 7. KONE Oyj liiketoiminnan rahavirta 2019–2021 (milj. €) .

Kuviosta seitsemän huomataan, että KONE Oyj:n liiketoiminnan rahavirta on ollut tasaisessa kasvussa viimeisen kolme vuotta. Arvo oli ensimmäisenä tarkasteluvuonna 1269,7 miljoonaa euroa. Viimeisenä tarkasteluvuonna 2021 sama arvo oli 1584,8 miljoonaa. Tämä nousu on monen asian summa. Yhtiön rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja oli 2021 vuonna noin 80 miljoonaa euroa pienempi, kuin edeltävänä vuonna. Kuitenkin saatujen korkojen, osinkojen ja pääomanpalautuksien nousun ja maksettujen korkojen, verojen ja rahoituserien laskemisen ansiosta liiketoiminnan rahavirta kasvoi.

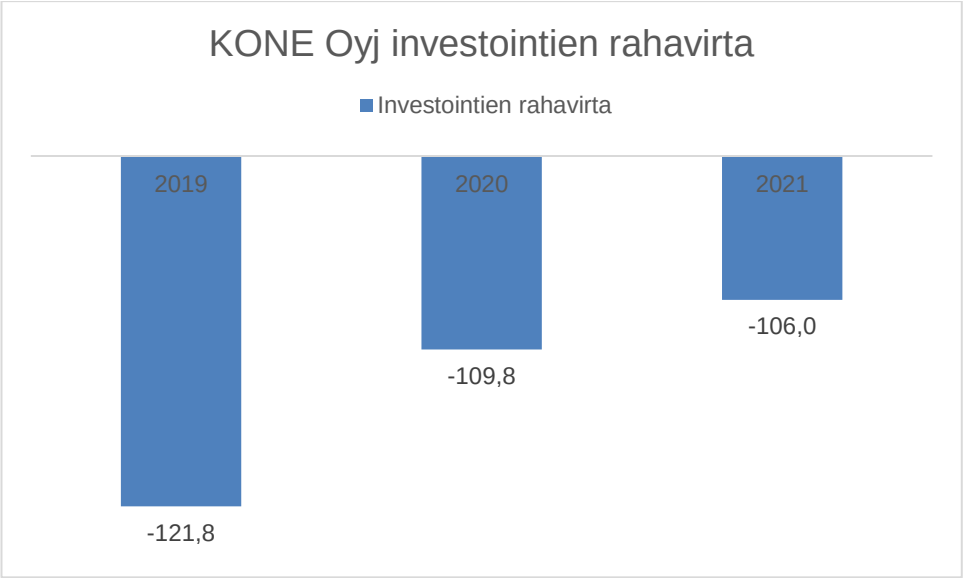

Kuvio 8. KONE Oyj investointien rahavirta 2019–2021 (milj. €) .

Kuvio 8 kuvastaa KONE Oyj:n investointien rahavirtaa tarkastelujakson ajalta. Arvo on noussut tarkastelujakson aikana 15,8 miljoonaa euroa. Tämä nousu johtuu kasvaneista käyttöomaisuusmyynneistä ja tytäryhtiöiden luovutustuloista. Käyttöomaisuushankinnat ja yrityshankinnat olivat kasvaneet viimeisen tarkasteluvuoden aikana.

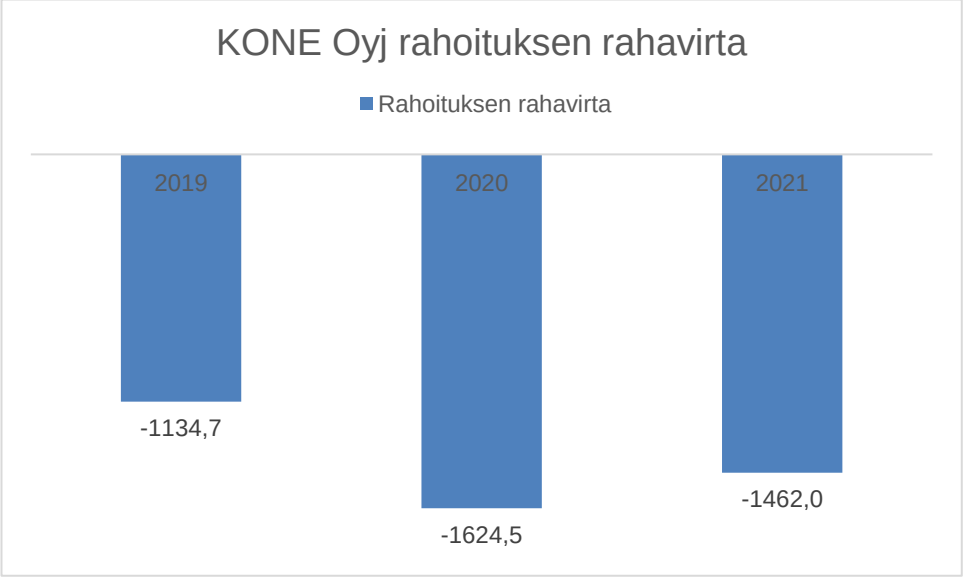

Kuvio 9. KONE Oyj rahoituksen rahavirta 2019–2021 (milj. €) .

Kuvio 9 esittää KONE Oyj:n rahoituksen rahavirtaa tarkastelujakson ajalta. Rahoituksen rahavirta oli tarkastelujakson aikana laskenut arvosta -1134,7 arvoon -1462,0. Tämä muutos johtuu kasvaneista lyhytaikaisista veloista ja suuremmasta voitonjaosta. Voitonjako oli ensimmäisenä tarkasteluvuonna -851,7 miljoonaa euroa. Viimeiselle tarkasteluvuodelle se oli kasvanut arvoon -1 166,3 miljoonaa euroa.

Kokonaisuudessaan KONE Oyj:n rahoituslaskelmassa ei ollut mitään erikoista. Luvut ovat muuttuneet tasaisesti ja ovat varsin tyypillisiä tämän kokoluokan yhtiölle.

Taulukko 8. KONE Oyj:n tuloslaskelman arvoja. (milj. €).

KONE OYJ	2019	2020	2021
Liikevaihto	9981,8	9938,5	10514,1
Liikevoitto	1192,5	1212,9	1295,3
Tilikauden voitto	938,6	947,3	1320,8

Taulukko 8 kuvastaa KONE Oyj:n tuloslaskelman arvoja. Arvot, jotka valitsin tarkasteltavaksi ovat liikevaihto, liikevoitto ja tilikauden voitto. Näiden kolmen arvon perusteella saa kattavan käsityksen siitä, kuinka paljon yhtiön toiminta on kehittynyt voittoperusteellisesti.

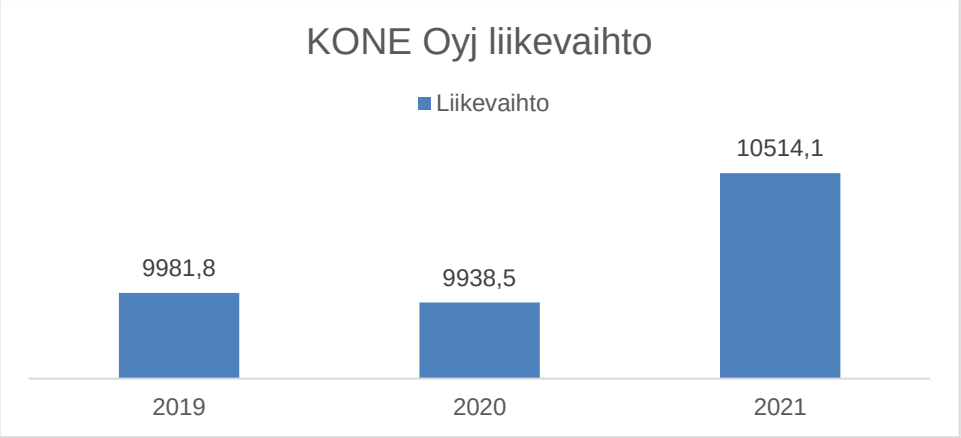

Kuvio 10. KONE Oyj liikevaihto 2019–2021 (milj. €) .

Kuvio 10 ilmaisee KONE Oyj:n liikevaihtoa tarkastelujakson ajalta. Liikevaihto kasvoi jakson aikana 523,3 miljoonaa euroa, mikä on varsin hyvin. Kasvu ei kuitenkaan ollut tasaista vaan kahden ensimmäisen vuoden aikana tapahtui 43,3 miljoonan lasku.

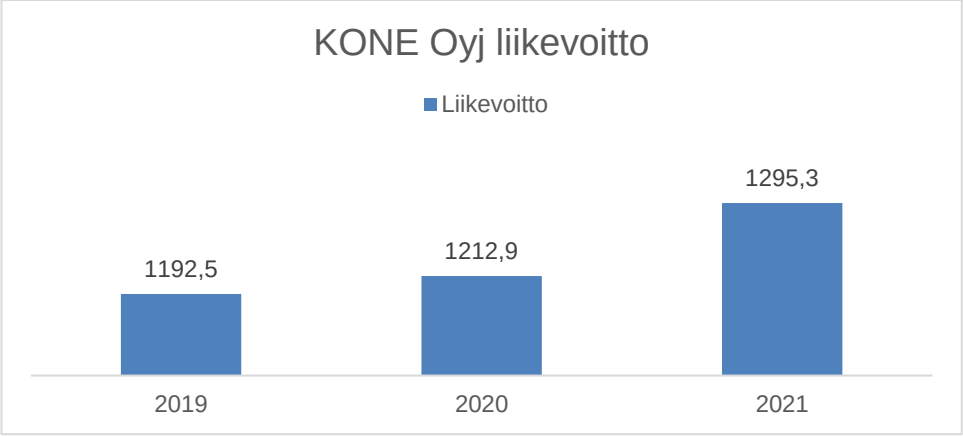

Kuvio 11. KONE Oyj liikevoitto 2019–2021 (milj. €) .

Kuvio 11 kuvastaa KONE Oyj:n liikevoittoa tarkastelujakson ajalta. Kuviosta huomataan, että yhtiön liikevoitto on ollut hyvässä kasvussa ja viimeisen tarkasteluvuoden aikana nousu on ollut tehokas. Kasvu johtuu kasvaneesta liikevaihdosta.

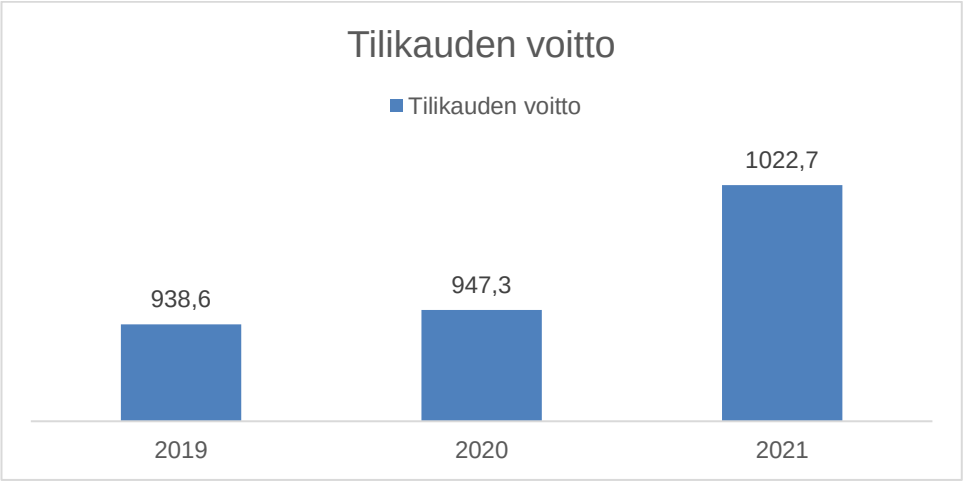

Kuvio 12. KONE Oyj tilikauden voitto 2019–2021 (milj. €) .

Kuvio 12 esittää KONE Oyj:n tilikauden voittoja tarkastelujaksolta. Tilikauden voitto on viimeinen tuloslaskelman arvo, jonka valitsin analysoitavaksi. Tämäkin arvo seuraa tarkasti liikevaihdon ja liikevoiton muutoksia ja onkin kasvanut samaan tahtiin liikevoiton kanssa. Arvo kasvoi tarkastelujakson aikana 84,1 miljoonalla eurolla.

6.3 Kannattavuuden tunnusluvut

Jotta yritystoiminta olisi järkevää, tulee sen olla myös kannattavaa. Kannattavuus tarkoittaa, että yritys pystyy tekemään toiminnallaan tuottoa. Yrityksen toiminnan yksi perusedellytys onkin kannattavuus (Yritystutkimus 2017, 63). Tilinpäätösanalyyseissä useimmiten tarkastellaan kannattavuutta koko yrityksen tasolla ja tarkasteltavat tunnusluvut mittaavat suhteellisen lyhyitä ajanjaksoja. Jos halutaan tarkastella pidemmällä aikavälillä, voidaan tarkastella useamman vuoden tunnuslukuja. Täten saadaan käsitys siitä, mihin suuntaan yrityksen kannattavuus on edennyt. (Niskanen & Niskanen 2003, 112.)

KONE Oyj:n kannattavuuden tunnusluvuista on alla laskettu myyntikateprosentti, käyttökateprosentti, liiketulosprosentti, nettotulosprosentti, oman pääomantuottoprosentti, sekä sijoitetun pääomantuottoprosentti.

Taulukko 9. KONE Oyj:n kannattavuuden tärkeimmät tunnusluvut.

KONE OYJ	2019	2020	2021
Käyttökateprosentti	14,82 %	14,99 %	14,78 %
Liiketulosprosentti	12,40 %	12,58 %	12,46 %
Nettotulosprosentti	9,76 %	9,83 %	9,84 %
Oman pääoman tuottoprosentti	31,1 %	30,6 %	32,3 %
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	35,0 %	33,1 %	34,8 %

Taulukossa 9 esiintyviä kannattavuuden tunnuslukuja on tarkasteltu tarkemmin seuraavien kappaleiden aikana. Kaikista muista tunnusluvuista paitsi oman pääoman tuottoprosentista on laadittu kaksi erilaista vertailua. Ensimmäinen

vertailu selventää KONE Oyj:n tunnusluvun tilannetta verrattuna heidän kahteen kilpailijaansa. Toinen kuvio taas kuvastaa tunnusluvun tilannetta koko toimialan tilanteeseen. Toimialakohtaiset tiedot perustuvat Finnveran julkaisemiin tilinpäätöstietoihin.

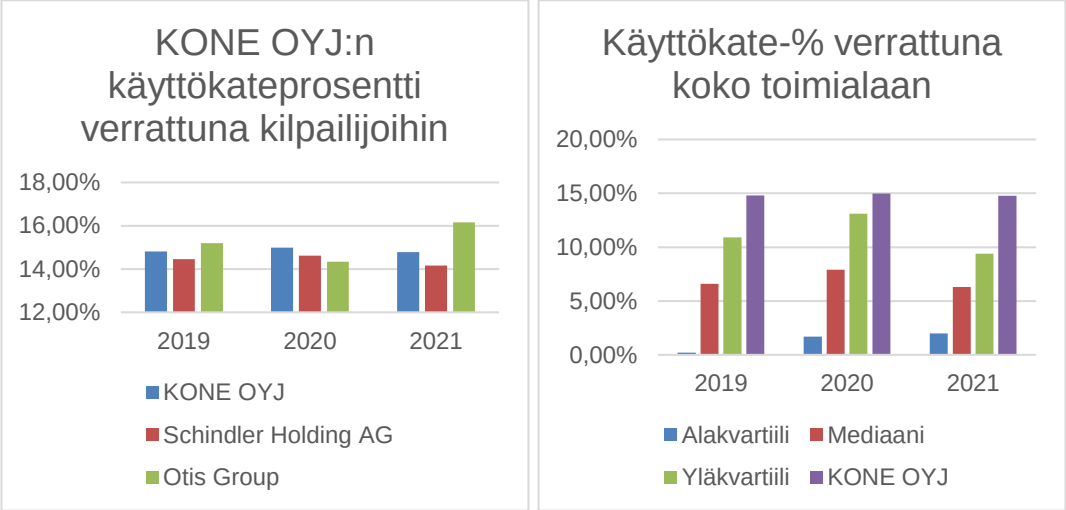

Kuvio 13. KONE Oyj käyttökateprosentin vertailut 2019–2021.

Kuvio 13 esittää KONE Oyj:n käyttökateprosentin muutoksia vuosilta 2019–2022. Ensimmäisessä osassa kuviota tunnusluvun arvoja vertaillaan Schindler Holdingin ja OTIS Groupin vastaaviin arvoihin. Toisessa osassa esitetään koko toimialan käyttökateprosenttiarvot. Kuviosta voimme huomata, että KONE Oyj:n käyttökateprosentti on ollut tasainen kilpailijoihin verrattuna. Toimialaan suhteutettuna se nousee yläkvartiilin yläpuolelle. Kuviosta voidaan todeta, että KONE Oyj:n käyttökateprosentti on ollut viimeiset kolme vuotta hyvällä tasolla.

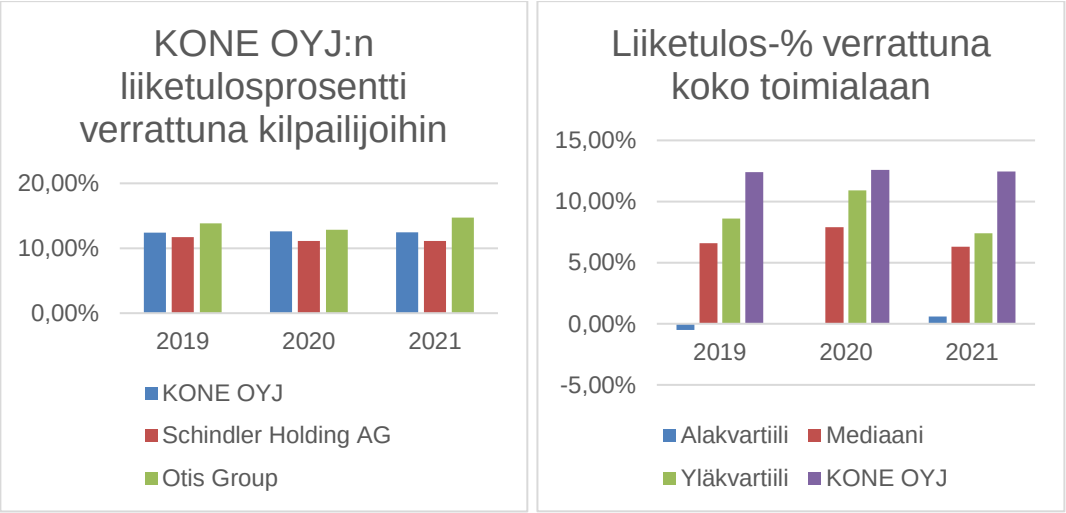

Kuvio 14. KONE Oyj liiketulosprosentin vertailut 2019–2021.

Kuvio 14 tarkastelee liiketulosprosenttia. Kuvioista voidaan huomata, että KONE Oyj:n liiketulosprosentti jää kilpailijoihinsa verrattuna niiden välimaastoon. Koko toimialaan verrattuna yrityksen liiketulosprosentti on yläkvartiilin yläpuolella. Ohjearvojen perusteella arvon ollessa yli 10 % voidaan liiketulosprosentti todeta hyväksi. KONE Oyj:llä arvo on ollut viimeisen kolme vuoden aikana tasainen ja liikkunut 12,40 % ja 12,58 % välillä.

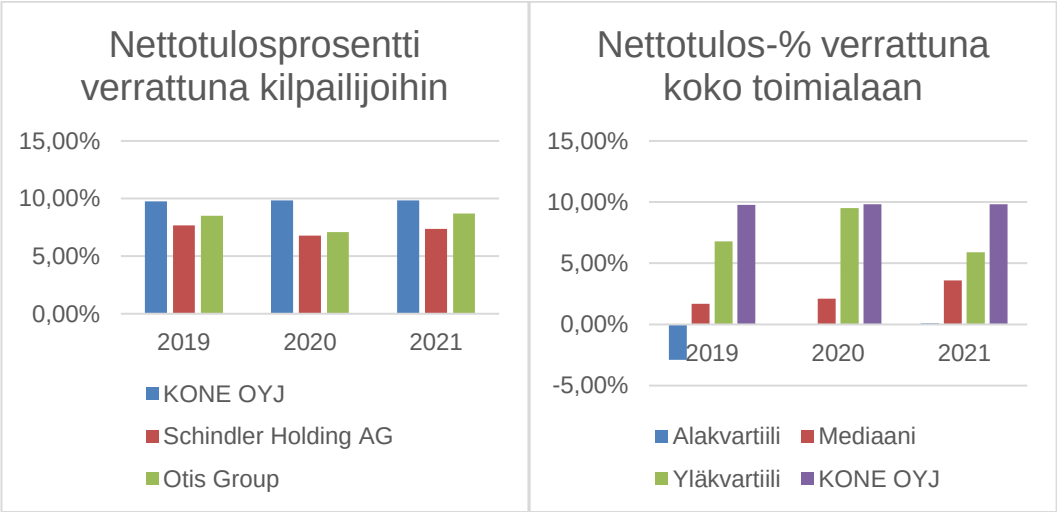

Kuvio 15. KONE Oyj nettotulosprosentin vertailut 2019–2021.

Kuvio 15 esittää KONE Oyj:n nettotulosprosentin vertailun kilpailijoihin ja koko toimialan arvoihin. Kuviosta huomataan heti, että KONE Oyj:n tunnusluvut on

hyvällä tasolla. Kilpailijoihin verrattuna eroa nettotulosprosentissa vertailuvuosina on KONE Oyj:n eduksi ollut kahdesta kolmeen prosenttiin. Koko toimialan arvoihin verrattuna KONE Oyj:n nettotulosprosentti on ollut viimeisen kolme vuotta yläkvartiilin yläpuolella. Kokonaisuudessaan tunnusluku on ollut yrityksellä tasainen ja se on hienosti onnistuttu pitämään loistavalla tasolla.

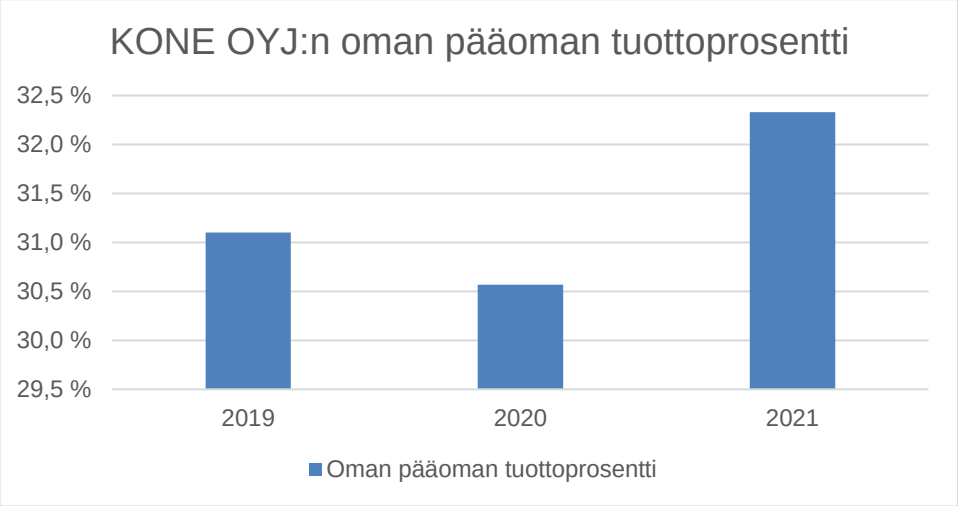

Kuvio 16. KONE Oyj oman pääomantuottoprosentit 2019–2021.

Oman pääoman tuottoprosentti kertoo, kuinka paljon oman yritys pystyy tuottamaan lisätuottoja sen omalla pääomalla. Kuviosta 16 näemme, että KONE Oyj:n oman pääoman tuottoprosentti on liikkunut viimeisen kolmen vuoden aikana 30,6 % ja 32,3 % välillä. Ohjearvojen perusteella hyvä oman pääoman tuottoprosentti on yli 20 %. Täten voidaan siis sanoa, että KONE Oyj:n 2021 vuoden 32,3 % oli loistava.

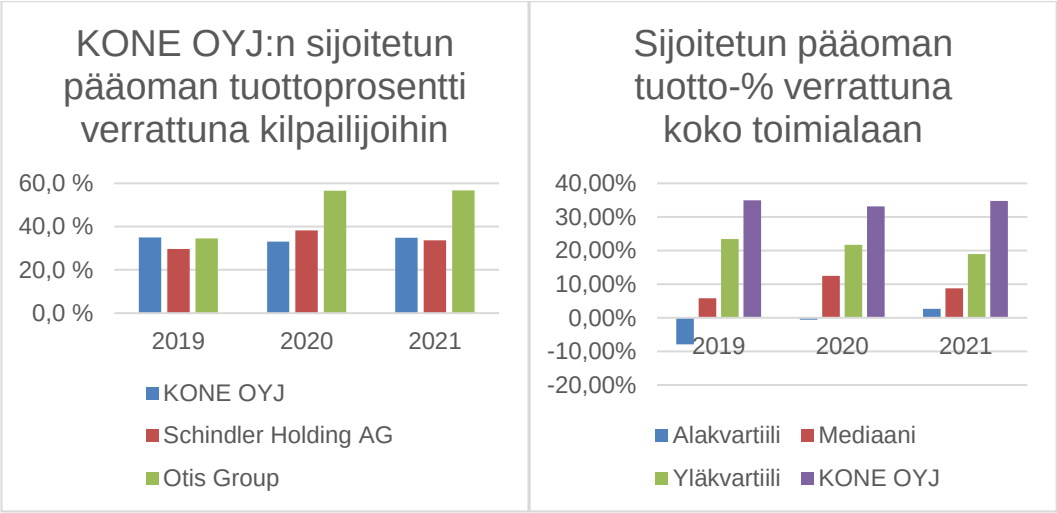

Kuvio 17. KONE Oyj sijoitetun pääoman tuottoprosentin vertailut 2019–2021.

Kuvio 17 esittää KONE Oyj:n sijoitetun pääoman tuottoprosentin tunnusluvun vertailtuna kilpailijoihin ja toimialan arvoihin. Tässä tunnusluvussa näemme, että OTIS Groupin sijoitetun pääoman tuottoprosentti on viimeisen kahden vuoden aikana noussut huomattavasti KONE Oyj ja Schindler Holding yhtiöiden yläpuolelle. Schindler Holdingin ja KONE Oyj:n välillä on ollut tasaista ja kaikkina kolmena tarkasteluvuonna yhtiöiden paremmuusjärjestys on vaihdellut.

Täytyy kuitenkin todeta, että KONE Oyj:n tunnusluvut ovat silti hyvällä tasolla. Viitearvot sijoitetun pääoman tuottoprosentille ovat sellaiset, että yli 15 % mielletään erinomaiseksi. KONE Oyj:n arvot ovat liikkuneet kolmen viime vuoden aikana 33,1 % ja 35 % välillä. Nämä ovat kaksinkertaisia arvoja erinomaisen luokituksen alarajalle. Tämän voi huomata koko toimialan vertailusta, jossa jälleen KONE Oyj sijoittuu yläkvartiilin yläpuolelle.

6.4 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuus tarkoittaa kykyä selviytyä tiedossa olevista pitkäaikaisista kustannusvelvoitteista. Jos yritys on vakavarainen, on yritys myös kykeneväinen ottamaan lisää lainaa, sekä kestämään tappioita. Yrityksen vakavaraisuutta mitataan usein muutamilla erilaisilla tunnusluvuilla. Seuraavassa kaaviossa on esiteltynä KONE Oyj:n vakavaraisuuteen liittyvät tärkeimmät tunnusluvut.

Taulukko 10. KONE Oyj:n vakavaraisuuden tärkeimmät tunnusluvut.

KONE OYJ	2019	2020	2021
Omavaraisuusasteprosentti	46,6 %	45.5 %	41.2 %
Nettovelkaantumisprosentti	-47,9 %	-60,5 %	-66,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti	45,6 %	49,5 %	54,7 %

Taulukko 10 sisältää KONE Oyj:n vakavaraisuuden tunnuslukuja tarkastelujakson ajalta. Näitä vakavaraisuuden tunnuslukuja on tarkasteltu tarkemmin seuraavien kappaleiden aikana. Omavaraisuusastetta ja suhteellista velkaantuneisuusprosenttia on vertailtu kilpailijoiden tunnuslukuihin, sekä koko toimialan arvoihin. Nettovelkaantumisprosenttia on vertailtu pelkästään kyseisen tunnusluvun ohjearvoihin.

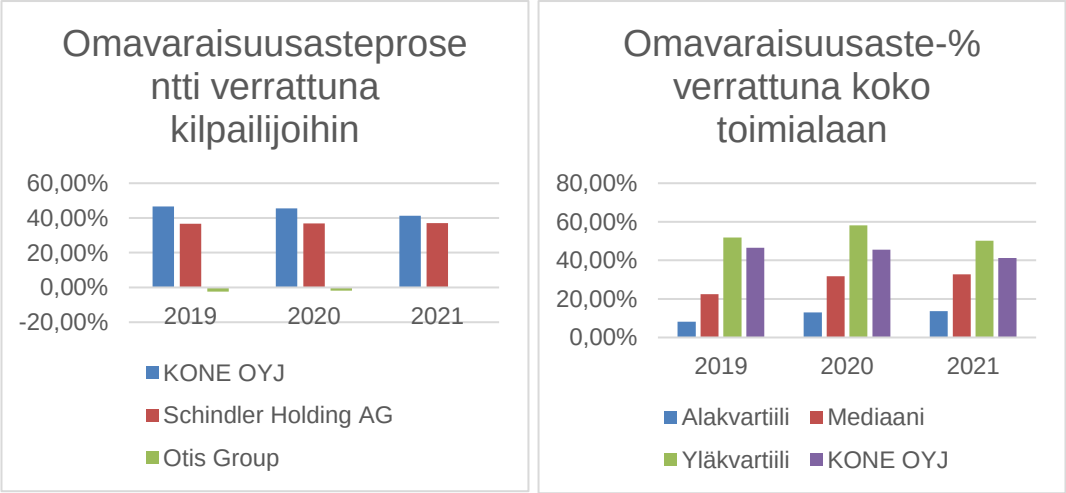

Kuvio 18. KONE Oyj omavaraisuusasteprosentin vertailut 2019–2021.

Kuviossa 18 on esitetty KONE Oyj:n omavaraisuusaste viimeisen kolmen vuoden ajalta. Tunnuslukua on verrattu kilpailijoiden tunnuslukuihin, sekä koko toimialan vastaaviin arvoihin. Viitearvoissa, jotka Yritystutkimus ry on määrittänyt, kerrotaan, että yli 40 % omavaraisuusaste voidaan todeta hyväksi. Tämän perusteella voidaan siis sanoa, että KONE Oyj:n omavaraisuusaste on viimeisen kolmen vuoden aikana ollut hyvä. Kilpailija kolmikosta KONE Oyj:n

omavaraisuusaste on ollut viimeisenä kolmena vuotena paras. Kyseinen tunnusluku on laskenut viimeisen kolmen vuoden aikana 46,6 prosentista 41,2 prosenttiin. Kuitenkin lasku on ollut maltillinen, joten mitään erityisesti poikkeavaa ei taseesta löydy. Toimialan lukuihin verrattuna KONE Oyj asettuu omavaraisuusprosentin osalta yläkvartiilin ja mediaanin väliin.

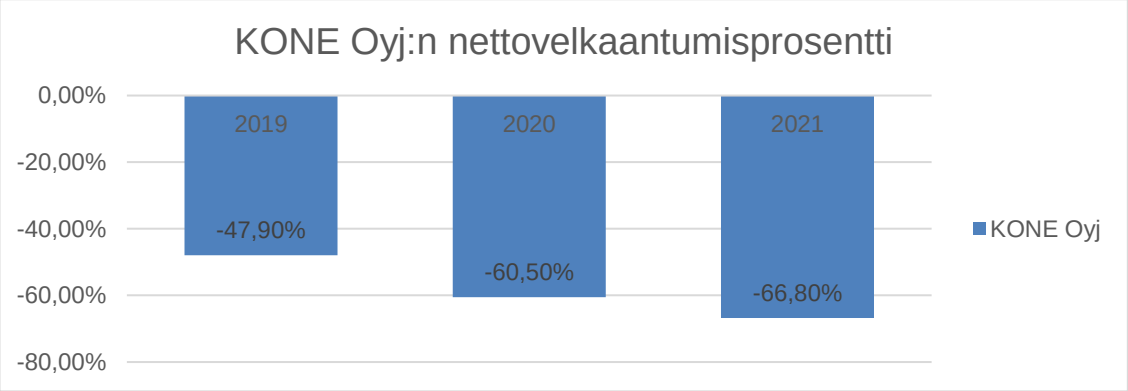

Kuvio 19. KONE Oyj nettovelkaantumisprosentti 2019–2021.

Kuvio 19 kuvaa KONE Oyj:n nettovelkaantumisprosenttia viimeiseltä kolmelta vuodelta. Kyseiset arvot ovat liikkuneet välillä -47,9% - -66,8%. Negatiivinen nettovelkaantumisprosentti tarkoittaa, että yhtiö kykenisi maksamaan velkansa pois yhtiön kassavaroista. Tämän perusteella voidaan todeta, että nettovelkaantumistilanne yhtiössä on erittäin hyvä. (Alma Talent 2021)

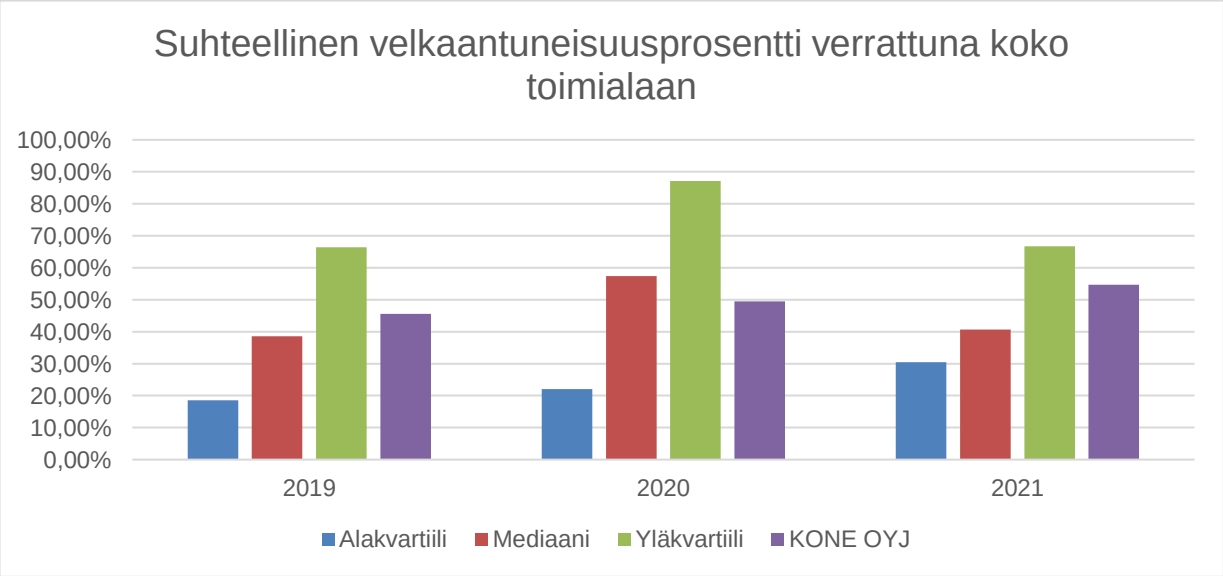

Kuvio 20. KONE Oyj suhteellinen velkaantuneisuus-% verrattuna kilpailijoihin 19–21.

Kuvio 20 kuvaa KONE Oyj:n suhteellista velkaantuneisuusprosenttia verrattuna toimialaansa. Kuten heti huomataan, KONE Oyj jää toimialan mediaanin ja yläkvartiilin väliin kaikkina kolmena tarkasteluvuonna. KONE Oyj:n arvot liikkuvat välillä 45 % ja 55 %.

Kyseistä tunnuslukua varten laadittujen viitearvojen mukaan, jos arvo on alle 40 prosenttia, voidaan se tällöin mieltää hyväksi. Arvon ollessa 40 %-80 % se on tyydyttävällä tasolla. Jos taas arvo nousee yli 80 prosenttiin, voidaan se todeta heikoksi. (Yritystutkimus 2017, 70)

Voidaan siis todeta, että yhtiön suhteellinen velkaantuneisuusprosentti on tyydyttävällä tasolla. KONE Oyj:n velkaantuneisuusprosentin tasainen nousu johtuu siitä, että yhtiön oikaistun taseen velat olivat kasvaneet suhteessa yhtiön liikevaihtoon.

6.5 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmius merkitsee nimensä mukaisesti yrityksen valmiutta maksaa heille osoitetut lyhyen aikavälin maksut. Yleisimpiä maksuvalmiutta mittaavia tunnuslukuja ovat quick ratio, current ratio ja rahoitustulosprosentti. (Jormakka & Koivusalo & Lappalainen & Niskanen 2021, 146.)

Näiden lisäksi on myös muita maksuvalmiutta mittaavia tunnuslukuja, mutta tässä tilinpäätösanalyysissä käytettiin näitä kolmea. Alla olevassa taulukossa on esitetty KONE Oyj:n kolme tärkeintä tunnuslukua ja niiden muutokset viimeisen kolmen tilikauden aikana.

Taulukko 11. KONE Oyj:n maksuvalmiuden tärkeimmät tunnusluvut.

KONE OYJ	2019	2020	2021
Quick Ratio	1,85	1,75	1,68
Current ratio	1,28	1,25	1,22
Rahoitustulos%	12,18 %	12,24 %	12,16 %

Taulukossa 11 esiintyviä maksuvalmiuden tunnuslukuja on tarkasteltu tarkemmin seuraavien kappaleiden aikana. Quick ratiota ja current ratiota on vertailtu kilpailijoiden tunnuslukuihin, sekä koko toimialan arvoihin. Rahoitustulosprosenttia on vertailtu pelkästään toimialan arvoihin.

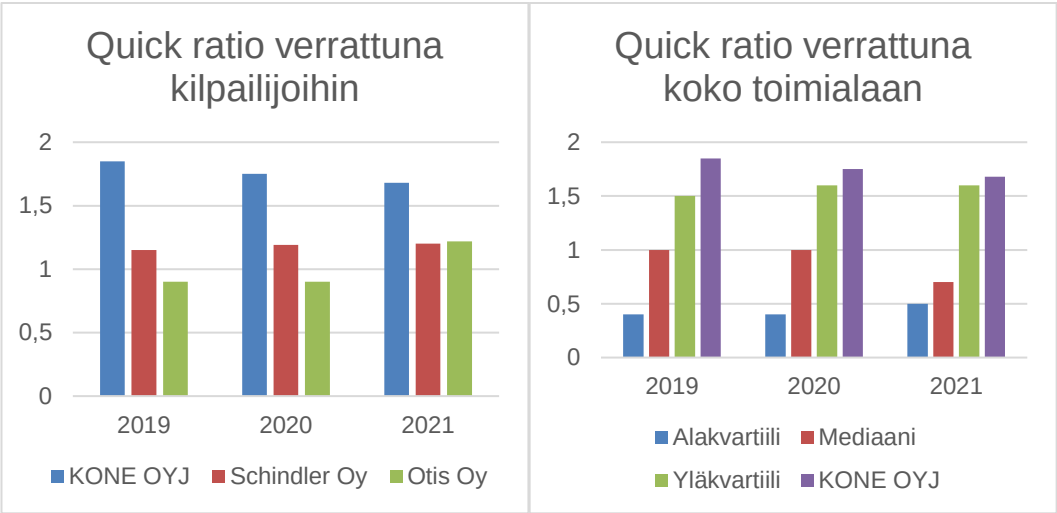

Kuvio 21. KONE Oyj quick ration vertailut 2019–2021.

Kuviossa 21 on kuvattu KONE Oyj:n quick ration kehityskulku viimeisen kolmen vuoden ajalta. Quick ratiota on verrattu kuviossa kilpailijoihin sekä koko toimialan arvoihin. Kilpailijoihin verrattuna KONE Oyj:n quick ratio on hyvällä tasolla. Se on laskenut kolmen viime tilikauden aikana arvosta 1,85 arvoon 1,68. Tämä lasku johtuu siitä, että yhtiön rahoitusomaisuuden määrä suhteessa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan on noussut. Koko toimialaan verrattuna KONE Oyj:n quick ratio on ollut kolmena edellisenä tilikautena yläkvartiilin yläpuolella, joten tilanne on hyvä laskusta huolimatta.

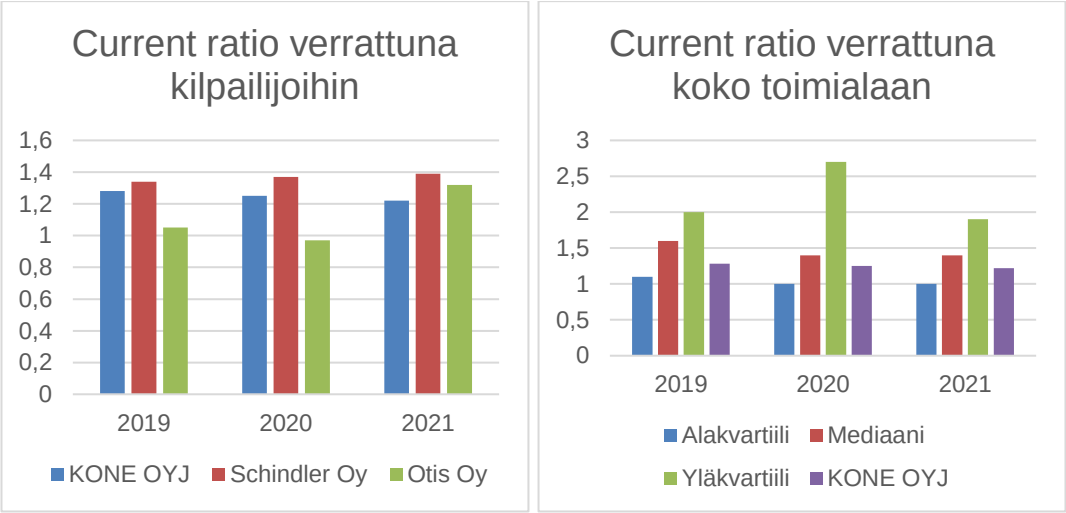

Kuvio 22. KONE Oyj current ration vertailut 2019–2021.

Kuvio 22 selventää KONE Oyj:n current ratio tunnusluvun tilannetta viimeiseltä kolmelta vuodelta. KONE Oyj:n current ratio on viimeisen kolmen tilikauden aikana laskenut arvosta 1,28 arvoon 1,22. Muutos ei ole suuri, mutta se voidaan todeta johtuvan kasvaneen vaihto-omaisuuden määrän suhteesta lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Kuviosta löytyy current ration vertailu kilpailijoihin, sekä koko toimialan arvoihin. Kilpailijoihin verrattuna KONE Oyj:n current ratio on pysynyt tasaisena. Kilpailijoiden välillä on pieniä eroja, mutta kaikkien kolmen yhtiön tunnusluvut ovat lähellä toisiensa omia. Toimialan tunnuslukuja tarkastellessa huomataan, että yhtiön tunnusluku jää mediaanin ja alakvartiilin välille kaikkina kolmena tarkasteluvuotena. Viitearvojen perusteella current ration ollessa 1–2 välillä voidaan sanoa, että se on tyydyttävällä tasolla (Yritystutkimus ry 2017, 75).

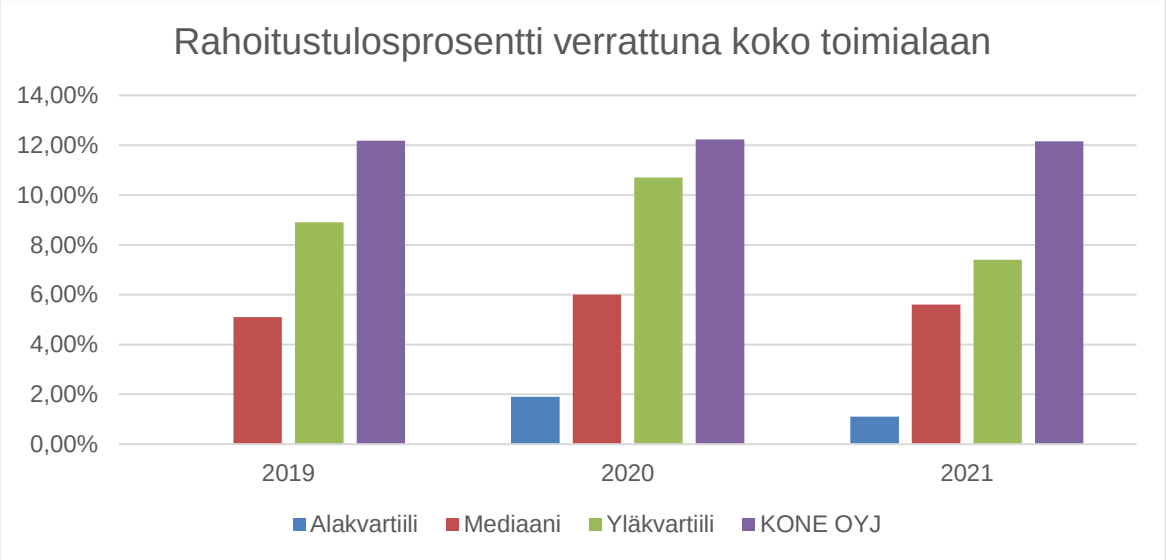

Kuvio 23. KONE Oyj rahoitustulosprosentti 2019–2021.

Kuvio 23 kuvaa KONE Oyj:n rahoitustulosprosentin muutoksia viimeisen kolmen vuoden aikana. Kuviossa on myös esitettynä toimialan tunnuslukujen vastaavat arvot samoilta vuosilta. KONE Oyj:n rahoitustulosprosentti oli viime tilikaudella 12,16 %. Yläkvartiili toimialalle samana vuonna oli 7,4 %. KONE Oyj:n viimeisen kolmen tilikauden rahoitustuloksella yhtiö pystyy helposti kattamaan lainojen lyhennykset sekä voitonjaot. Suurempia muutoksia yhtiön tunnuslukuun ei ole kolmen vuoden aikana tullut.

7 Päätäntö

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella KONE Oyj:n taloudellista tilannetta ja saada selkeä käsitys siitä, minkälaiset yrityksen taloustrendit ovat. Toteutusmenetelmäksi päätin valita tilinpäätösanalyysin, jossa vertailin yhtiön viimeisen kolmen tilikauden tunnuslukuja kilpailijoiden tunnuslukuihin sekä koko toimialan arvoihin. Valitsin tunnusluvut työhöni sillä perusteelta, että ne antavat mahdollisimman hyvän kuvan yhtiön toiminnasta.

Kannattavuuden tunnusluvuiksi valitsin ja laskin käyttökateprosentin, liiketulosprosentin, nettotulosprosentin, oman pääoman tuottoprosentin ja sijoitetun pääoman tuottoprosentin. Näiden tunnuslukujen tarkastelun ja vertailemisen

perusteella yhtiön kannattavuus on hyvä. Yhtiön kahden kovimman kilpailijan kanssa tunnusluvut liikkuvat lähes samoissa arvoissa ja mitään suuria eroja ei löytynyt. Yhtiö sijoittui kaikissa tunnusluvuissa toimialansa yläkvartiilin yläpuolelle. Kokonaisuutena tarkasteltuna voidaan todeta, että yhtiön kannattavuus on erinomaisella tasolla.

Vakavaraisuuden tunnusluvuiksi valikoitui omavaraisuusasteprosentti, nettovelkaantumisprosentti ja suhteellinen velkaantuneisuusprosentti. Omavaraisuusaste oli yhtiöllä huomattavasti parempi kuin kahdella kovimmalla kilpailijalla. Koko toimialan tunnuslukuihin verrattuna KONE Oyj asettui mediaanin ja yläkvartiilin väliin kaikkina kolmena tarkasteluvuotena. Loistavasta vakavaraisuudesta kertoo myös yhtiön nettovelkaantumisprosentti, mikä on ollut viimeiset kolme vuotta negatiivinen. Voidaan siis todeta, että yhtiö on käytännössä nettovelaton ja että yhtiö kykenisi maksamaan velkansa pois suoraan kassavirroista. Suhteellisen velkaantuneisuusprosentin osalta mainittakoon, että yhtiön tunnuslukujen arvot sijoittuivat kahtena vertailuvuosista mediaanin ja yläkvartiilin väliin ja yhtenä mediaanin alapuolelle. Viitearvojen mukaan KONE Oyj:n suhteellisen velkaantuneisuusprosentin arvo 54,71 % määriteltäisiin tyydyttäväksi. Kokonaisuutena tarkasteltuna myös yhtiön vakavaraisuus on hyvällä tasolla.

Maksuvalmiuden tunnusluvuiksi valikoitui quick ratio, current ratio ja rahoitustulosprosentti. Quick ratio oli koko toimialan yläkvartiilin yläpuolella. KONE Oyj:n quick ratio oli tarkasteluvuosina parempi kuin OTIS Groupin ja Schindler Holdingin arvoja vastaan. Current ratio oli huomattavasti heikompi ja se määriteltäisiinkin ohjearvojen mukaan välttäväksi kaikilta kolmelta vuodelta. Kilpailijoihin verrattuna KONE Oyj:n current ratio oli vuonna 2021 kaikista heikoin. Toimialan välisessä vertailussa KONE Oyj:n current ratio jäikin mediaanin alapuolelle kaikkina kolmena vuonna. Rahoitustulosprosentti oli kaikkina tarkasteluvuosina ollut korkeammalla kuin toimialan yläkvartiili. Voidaan siis todeta, että maksuvalmiuden osalta siis yhtiöllä on hieman parannettavaa.

Tämän tilinpäätösanalyysin ulkopuolelta mielestäni on myös hyvä pohtia lähiaikojen muutoksia markkinoilla. Suomalaisten yritysten taloustilanne oli juuri ennen sodan alkua toipunut melkein samalle tasolle kuin ennen koronapandemiaa. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan takia KONE Oyj on päättänyt myydä Venäjän liiketoiminnan kokonaisuudessaan paikalliselle johdolle johtuen Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Tämä kyseinen kauppa ei tule sisältämään KONE Oyj:n brändin käyttöä. KONE Oyj on itse arvioinut omien Venäjän liiketoimiensa olevan koko liikevaihdostaan alle yhden prosentin. (KONE Oyj, lehdistötiedote 2022.) Kuitenkin tämän kaltaisen globaalin kriisitilanteen vaikutukset tulevat todennäköisesti näkymään selkeämmin. Voidaan esimerkiksi olettaa, että venäläisten sekä venäjämielisten omistamissa yrityksissä ulkomailla voidaan jatkossa harkita muita palvelun tarjoajia kuin KONE Oyj:tä. Kyseisen kriisitilanteen aiheuttamien muutosten takia liiketoiminnan kasvattaminen Venäjän markkinoilla on rajautunut pois KONE Oyj:n mahdollisuuksista. Kaikilla näillä tekijöillä tulee varmasti olemaan vaikutusta yhtiön tuleviin tilinpäätöksiin ja tuleekin olemaan mielenkiintoista nähdä, minkälaisia muutoksia näemme tulevaisuudessa.

Laatimani tilinpäätösanalyysin pohjalta voi sanoa, että KONE Oyj on vahvassa taloudellisessa asemassa. Yhtiö on vakavarainen, kannattava sekä maksuvalmis. Mitään suurempia muutoksia tunnusluvuissa ei tilinpäätösanalyysiin otettujen tilikausien aikana tapahtunut. Yhtiön tunnusluvut ovat tasapuolisesti vahvat ja yhtiön toiminta on kestävää. Sijoituskohteena KONE Oyj:n osakkeet sopivat pitkäaikaisiksi sijoituskohteiksi, joille voidaan olettaa tulevaisuudessa tasaista kasvua.

Lähteet

Alma Talent tunnuslukuopas. 2021. https://www.almatalent.fi/tunnuslukuopas. Luettu 2.1.2021.

Annual Report 2019. Schindler Holding. https://group.schindler.com/content/dam/website/group/docs/investors/2019/2019-schindler-fy-annual-report-en.pdf/_jcr_content/renditions/original./2019-schindler-fy-annual-report-en.pdf. Luettu 23.9.2022

Annual Report 2020. Schindler Holding. https://group.schindler.com/content/dam/website/group/docs/investors/2020/2020-schindler-fy-annual-report-en.pdf/_jcr_content/renditions/original./2020-schindler-fy-annual-report-en.pdf. Luettu 23.9.2022

Annual Report Financial Statements 2021. Schindler Holding. https://group.schindler.com/content/dam/website/group/docs/investors/2021/2021-schindler-fy-financial-statements-en.pdf/_jcr_content/renditions/original./2021-schindler-fy-financial-statements-en.pdf. Luettu 23.9.2022

Ikäheimo, Seppo & Malmi, Teemu & Walden, Risto 2019. Yrityksen laskentatoimi. 8. uudistettu painos. Talentum Pro, Helsinki.

Investor database 2022. OTIS GROUP. https://www.otisinvestors.com/. Luettu 23.9.2022.

Jormakka, Raija & Koivusalo, Kaija & Lappalainen, Jaana & Niskanen, Mervi 2021. Laskentatoimi. 7 uudistettu painos. Edita, Helsinki.

Kaisanlahti, & Timo Leppiniemi, & Jarmo Leppiniemi, Raili 2021. Tilinpäätöksen tulkinta. WSOYpro, Helsinki.

Kallunki, Juha-Pekka 2022. Tilinpäätösanalyysi. 2 uudistettu painos. Alma Talent, Helsinki.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336. Finlex. Https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336. Luettu 25.9.2022.

KONE Oyj sijoittajasivut 2022. Kone Oyj. https://www.kone.com/fi/sijoittajat/. Luettu 25.9.2022.

Leppiniemi, Jarmo & Kykkänen, Tapani 2019. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 10. uudistettu painos. Sanoma Pro, Helsinki.

Leppiniemi, Jarmo & Kaisanlahti, Timo & Tikkanen, Tapio 1/2022. Liikekirjanpito. Neljä kertaa vuodessa päivittyvä hakuteos. Talentum Pro, Helsinki.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2003. Tilinpäätösanalyysi. Edita, Helsinki.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2007. Yritysrahoitus. 5. uudistettu painos. Edita, Helsinki.

Niskavaara, Eeva 2017. Yritystaloutta esimiehille. 3. uudistettu painos. Alma, Helsinki.

Salmi, Ilari 2012. Mitä tilinpäätös kertoo? 8. painos. Edita, Helsinki.

Tomperi, Soile 2021. Käytännön kirjanpito. 29. uudistettu painos. Edita, Helsinki.

TEM-Tilastopalvelu 2022. Toimiala Online. Finnvera Oyj. Finnveran tilinpäätöstilastot. Https://tem-tilastopalvelu.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/. Luettu 23.9.2022.

Vuosikertomus 2019. Kone Oyj. https://www.kone.com/fi/Images/KONE_2019_Vuosikatsaus_tcm18-88498.pdf. Luettu 23.9.2022.

Vuosikertomus 2020. Kone Oyj. https://www.kone.com/fi/Images/KONE_2020_Vuosikatsaus_Painettu%20raportti_tcm18-101942.pdf. Luettu 23.9.2022.

Vuosikertomus 2021. Kone Oyj. https://www.kone.com/fi/Images/KONE_Vuosikatsaus%202021_tcm18-112892.pdf. Luettu 23.9.2022.

Yritystutkimus ry 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Gaudeamus, Helsinki.

Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä 2022. KONE Oyj. https://www.ytj.fi. Luettu 23.9.2022.

KONSERNITULOSLASKELMA

Me	Liite	1.1.–31.12.2021	%	1.1.–31.12.2020	%	1.1.–31.12.2019	%
Liikevaihto	2.1	10 514,1		9 938,5		9 981,8	
Kulut ja poistot	2.2, 2.3	-9 218,8		-8 725,7		-8 789,4	
Liikevoitto		1 295,3	12,3	1 212,9	12,2	1 192,5	11,9
Rahoitustuotot	2.5	52,9		41,8		51,6	
Rahoituskulut	2.5	-27,4		-30,4		-26,5	
Voitto ennen veroja		1 320,8	12,6	1 224,2	12,3	1 217,5	12,2
Verot	2.6	-298,1		-276,9		-278,9	
Tilikauden voitto		1 022,7	9,7	947,3	9,5	938,6	9,4
Tilikauden voiton jakautuminen:							
Emoyhtiön osakkeenomistajille		1 014,2		939,2		931,3	
Määräysvallattomille omistajille		8,5		8,1		7,3	
Yhteensä		1 022,7		947,3		938,6	
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e	2.7						
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e		1,96		1,81		1,80	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e		1,96		1,81		1,80	

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Me	1.1.–31.12.2021	1.1.–31.12.2020	1.1.–31.12.2019
Myyntitulot	10 440,4	10 057,2	9 967,4
Ostot, palkat ja muut menot	-8 611,7	-8 149,7	-8 417,8
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 828,7	1 907,5	1 549,6
Saadut korot	38,4	30,6	39,2
Maksetut korot	-11,6	-19,0	-16,1
Saadut osingot ja pääoman palautukset	5,7	8,0	5,9
Muut rahoituserät	51,8	-43,7	-21,7
Maksetut verot	-328,3	-333,2	-287,2
Rahavirta liiketoiminnasta	1 584,8	1 550,2	1 269,7
Käyttöomaisuushankinnat	-96,5	-88,0	-98,0
Käyttöomaisuusmyynnit	10,8	5,1	-
Yrityshankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	-34,5	-26,9	-27,0
Tytäryhtiöosakkeiden luovutustulot	14,2	-	3,2
Rahavirta investoinneista	-106,0	-109,8	-121,8
Rahavirta investointien jälkeen	1 478,8	1 440,4	1 148,0
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	-151,7	-606,1	-182,7
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-278,1	-130,2	-119,8
Pitkäaikaisten lainojen muutos	181,1	-3,9	-14,3
Omien osakkeiden osto	-45,8	-	-
Voitonjako	-1 166,3	-880,5	37,5
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-1,2	-3,8	-851,7
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-1 462,0	-1 624,5	-3,7
Rahavarojen muutos	16,8	-184,1	-1 134,7
Rahavarat kauden alussa	457,9	662,4	13,2
Valuuttakurssien vaikutus	15,6	-20,4	636,0
Rahavarat kauden lopussa	490,4	457,9	13,2
			662,4